

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2011 – 2013

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Markéta Seidlová

Analýza cestovního ruchu Belgie

Praha 2013

Vedoucí diplomové práce: Ing. Iveta Hamarneh Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE
MASTER COMBINED (PART TIME) STUDIES
2011 - 2013

DIPLOMA THESIS

Marketa Seidlova

Analysis of Tourism in Belgium

Prague 2013

The Diploma Thesis Work Supervisor: Ing. Iveta Hamarneh Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 15.6.2013

Markéta Seidlová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí práce Ing. Ivetě Hamarneh Ph.D., za cenné připomínky a rady.

Anotace

Diplomová práce se zabývá charakteristikou cestovního ruchu v Belgii a její následnou analýzou. V teoretické části jsou představeny regiony Belgie a to obecným vymezením, územně správním členěním a atraktivitami z pohledu cestovního ruchu. Praktická část je zaměřena na analýzu cestovních kanceláří v České republice s nabídkou zájezdů do Belgie s následnou SWOT analýzou s aspektem na příležitosti Belgie. Na závěr bylo vyhodnoceno dotazníkové šetření s výsledným návrhem produktu v rámci individuálního cestovního ruchu společně s analýzou dopravy.

Klíčové pojmy

analýzy, atraktivita, Belgie, cestovní kancelář, cestovní ruch, destinace, diplomová práce, dotazníkové šetření, individuální cestovní ruch, respondent, SWOT analýza, zájezd

Annotation

This diploma thesis deals with the characteristics of tourism in Belgium and its subsequent analyses. The theoretical part presents the regions of Belgium in general definition with territorial administrative division and attractiveness from a perspective of tourism. The practical part is focused on analysis of travel agencies in Czech Republic offering tours to Belgium with a subsequent SWOT analysis of travel agencies with the aspect of opportunities of Belgium. The questionnaire survey was evaluated at the end resulting in a final proposed product in the area of individual tourism, together with the analyses of transport.

Key words

analysis, attractiveness, Belgium, destination, diploma thesis, individual tourism, package, questionnaire survey, respondent, SWOT analysis, tourism, travel agency

OBSAH

ÚVOD	8
1 Charakteristika Belgie jako destinace cestovního ruchu	10
1.1 Historie	10
1.2 Administrativně správní řízení	13
1.3 Druhy a formy cestovního ruchu	15
1.3.1 Druhy cestovního ruchu	16
1.3.2 Formy cestovního v Belgii	17
1.4 Folklor a tradice	19
1.4.1 Tapiserie	21
1.4.2 Belgická krajka	22
1.5 Místní pokrmy a speciality	22
1.6 Doprava	24
1.6.1 Městská hromadná doprava	24
1.6.2 Železniční doprava	25
1.6.3 Letecká doprava	25
1.6.4 Silniční doprava	26
1.6.5 Vodní doprava	26
2 Atraktivita cestovního ruchu Belgie	27
2.1 Přírodní podmínky	27
2.2 Kulturní atraktivita	28
2.2.1 Vlámský region	29
2.2.2 Valonský region	36
2.2.2.1 CGT – Generální ředitelství pro cestovní ruchu	37
2.2.3 Region Brusel	40
3 Analýza cestovních kanceláří a cestovního ruchu	44
3.1 Analýza cestovních kanceláří	44
3.1.1 CK Rady na cestu	45
3.1.2 CK Pangea Travel	47
3.1.3 CK Vita Tours	48
4 Belgie očima českých turistů	51
4.1 Výsledky dotazníkového šetření	51
4.1.1 Vyhodnocení respondentů, kteří Belgii navštívili	52
4.1.2 Vyhodnocení respondentů, kteří Belgii nenavštívili	56
4.2 Návrh produktu cestovního ruchu	58
4.2.1 Doprava	58
4.2.1.1 Autobusová	58
4.2.1.2 Letecká doprava	62
4.2.1.3 Silniční doprava	64

4.2.2 Ubytování.....	64
4.3 SWOT analýza.....	65
4.3.1 Nové příležitosti	67
4.4 Produkt v rámci individuální turistiky.....	68
ZÁVĚR	74
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	75
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	79
SEZNAM PŘÍLOH	80

ÚVOD

V podvědomí o Belgii se lidem vybaví Evropská unie, nebo příznivcům gastronomie je to právě slavné belgické pivo, pralinky, waffle a hranolky. Ovšem Brusel, Bruggy a Antverpy jsou klíčem k Belgii, jak se navzájem od sebe liší a přitom jsou neoddělitelně propojeny. Návštěva jednoho z měst vyzývá návštěvníky k prozkoumání ostatních. Je překvapující jak málo je obvykle známo o Belgii. Brusel, Bruggy a Antverpy byly největšími centry středověké Evropy a jsou známými i díky domácím malířům jako Rubens, Breugel a Van Eyck. Nicméně mnoho Belgičanů neshledává cestu mezi těmito městy za klidnou, jelikož se dostávání do rozporu dvou hlavních jazykových skupin – Vlámů a Valonů.

V srdci všeho je patřičné uvést Brusel, hlavní město Belgie. Není to sice metropole jako Paříž nebo Londýn, ale stále se jedná o město neomezených možností. Zejména nabízí příjemnou pěší procházku po dlážděných cestách k mnoha památkám. Brusel je jako na dlani, a proto je pěší chůze velmi oblíbeným udržovaným kondičním trendem za cestou do práce či po městě. Znameníť náměstí Grand place v Bruselu je nejznámějším náměstím, které je magnetem pro návštěvníky během dne a večer nabízí romantický zážitek.

Vlastní názor si vytvoří každý sám, ale jistě stojí za to, se podívat Belgii hlouběji do očí, jelikož si to díky památkám a kultuře jistě zaslouží.

Cílem této diplomové práce je představení Belgie jako cílové destinace z pohledu cestovního ruchu a provedení analýzy cestovního ruchu. Za účelem zjištění nabídky cestovních kanceláří na českém trhu byla provedena následná analýza. Pro vypracování jsem využila primárních zdrojů a kvantitativního výzkumu v rámci dotazníkové šetření. Východiskem pro kvantitativní výzkum je výchozí hypotéza, z níž vyplývá výběr otázek. Na tomto základě byl vytvořen dotazník, který odpovídá vhodně zvolenému počtu respondentů. Následně se provedla SWOT analýza a návrh individuálního produktu v podobě vypracovaného návrhu individuálního cestovního ruchu. Celá diplomová je rozdělena do následujících čtyř hlavních kapitol.

První kapitola je věnována charakteristice Belgie jako destinace cestovního ruchu, kdy je Belgie představena z historické a administrativní stránky. Dále jsou detailně rozpracovány druhy a formy cestovního ruchu.

V druhé kapitole jsou představeny atraktivita cestovního ruchu v Belgii za účelem představení hlavních cílových destinací v podobě nejzajímavějších měst při návštěvě Belgie, s popsáním přírodních podmínek a vyzdvižením kulturních atraktivit.

Ve třetí kapitole je zahrnuta analýza cestovních kanceláří a cestovního ruchu, kde jsou porovnány nabízené zájezdy do Belgie vybraných českých cestovních kanceláří.

Čtvrtá kapitola nazývajcí se Belgie očima českých turistů, je věnováno dotazníkového šetření, na jehož výsledku je vytvořen produkt v rámci individuálního cestovního ruchu a následně provedena SWOT analýza. V poslední řadě je analyzována individuální doprava z České republiky do Belgie.

Hypotéza diplomové práce zní: „Lidé v České republice nemají tolik povědomí o Belgii, jako cílové destinace cestovního ruchu.“ Vybrala jsem si toto téma, jelikož cílem mé diplomové práce je přiblížit Belgii jako destinaci cestovního ruchu. Motivovala jsem se z důvodu mého dlouhodobého pobytu v Bruselu a díky příležitosti studovat v Antverpách v rámci studijního programu Erasmus.

1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA BELGIE JAKO DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU

Turisté z celého světa jsou přitahováni do Belgie zejména díky kosmopolitnímu městu Brusel. Není divu, že Belgie má co nabídnout zahraničním turistům. Belgie znamená dovolenou v mnoha podobách. Je zde možnost si krátce odpočinout v jednom z belgických měst, anebo je také možnost naplánovat skutečnou cestu za objevy po Belgii.

Jedny z největších turistických atrakcí v Belgii jsou belgická města jako Brusel, Bruggy, Gent, Ardeny či městečka u pobřeží. Pokud mají turisté zájem o pěší turistiku, cyklistiku, sport, příroda a klid, pak je samozřejmostí jet do Arden, nazývaných plíce Belgie. Pokud turisty láká historie, kultura, procházky, pak jsou pravými městy Bruggy či Gent. Zda je cílem cesta za sluncem, mořem, sportem a příjemným městským shonem s mořskou gastronomií, pak je proto povinností navštívit rozsáhlé belgické pobřeží.¹

Belgie hraje důležitou roli v životě gastronomické západní Evropy. Belgičané jsou dobře známi pro svůj rozmanitý životní styl. V restauracích jsou vynikající pokrmy a příjemná obsluha, a co je příjemnější na zakončení krásného dne, než radost z vlámského dušeného masa s hranolky a pivem?

1.1 Historie

Belgie sdílí spletitou historii spolu s Lucemburskem a Nizozemskem. Současné hranice těchto tří regionů - známých dříve jako nížiny - se vytvořily v 19. století. Jejich minulost odráží některé hlavní historické události v západní Evropě a jejich bohatství byly z velké části formovány za měnící se rovnováhu moci v Evropě.

Oficiální název Belgického království se zrodil za doby keltského kmene Belgů, který spadá do doby železné v severozápadní Evropě. V roce 57 př. n. l. byly kmeny Belgů poraženy Gaiem Juliem Caesarem. Římané potom v této oblasti Evropy vytvořili provincii zvanou Belgium díky následující nezávislosti. Po pádu římské říše začaly v 5.

¹ Portal Belgium: Tourism. *Portal Belgium: Tourism* [online]. 2009. vyd. 2009 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: http://www.belgium.be/en/about_belgium/tourism/

století do Belgie prostupovat germánské kmeny společně s Franky, kteří Belgii měli pod dohledem několik staletí.² Když se rozdělila franská říše, na území Belgie vzniklo několik nezávislých hrabství jako Brabant, se svou velkou historií a zachovalou částí Belgie. Dále také Henegavsko, Flandry aj. Flandry se staly největším okruhem pro vytváření malých městských států, které spadaly pod dohled obchodních velmocí. V raném středověku byla vysoká urbanizace v poměru s Evropou a tak obchod a textilní výroba výrazně obohatily tyto regiony .

Jak feudalismus klesal, tak první města začala kvést. Vlámsko vyrábí látku od 10. století, ale jeho výroba vzlétla s růstem měst, jako Bruggy, Gent ve 12. a 13. století, které se rozvíjely s expanzí obchodu přes severní Evropu a také mimo ni. Obchodní lodě z celé Evropy kotvily v Bruggách pro obchodování se sýry, vlnou, olovem a cínem, uhlím z Anglie, prasaty z Dánska, vínem ze Španělska, hedvábím a orientálními kořeními z Benátek a Janovy, kožešiny z dalekého Ruska a Bulharska.

Do 14. století Gent, Bruggy, Brusel, Leuven, Mechelen a Tournai byly prosperujícími městy. Ve skutečnosti, Gent se stal největším městem v Evropě po Paříži v roce 1340. Město je pojmenováno po zlověstném hradu – Gravensteen jedno z hlavních památek Gentu.³ Burgundský vévoda vládl méně než století, ale kulturní změny, které proběhly během této doby, byly hluboké. První z knížat byl Filip Dobrý (1419 - 1467), který předsedal obrovské říši, zahrnovala burgundský region východní Francie a oblast pokrývající většinu současné Belgie a Nizozemska. Soud měl palác v Dijonu (Francie), ale Philip vládl království z Bruselu, zasloužil si titul zakladatel Belgie. Philip byl nejbohatším mužem v Evropě, jeho dvůr byl vrchol kultury a módy. V Bruselu byl postaven velkolepý Grand place, doprovázen bohatě zdobenými cechovními halami se sídlem pro bohaté kupce.⁴ V Belgii byla první univerzita založena v Lovani, se zaměřením zejména na malby a výrobu gobelínu (tapiserie).

V 15. století se Belgie dostala pod nadvládu Burgundského vévodství a po porážce burgundského vévody Karla Smělého, se roku 1477 dostala do rukou Habsburského rodu. Poté, co byly Spojené nizozemské provincie v roce 1648 uznány nezávislými, zůstala Belgie jako tzv. Španělské Nizozemí stále v dědičném zajetí

² Lonely planet: Belgium, history. In: *Lonely planet: Belgium, history* [online]. 2013 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.lonelyplanet.com/belgium/history>

³ Martin Jurek: Historie Belgie. In: *Geografie Evropa* [online]. 2007 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://geo-evropa.upol.cz/staty/belgie/historie-belgie/>

⁴ *Brussels, Bruggy and Antwerp*. Australia: Lonely Planet Publications Pty Ltd, 1999, s. 14. ISBN 1-86450-070-0.

španělských Habsburků. Po válce o španělské dědictví se Belgie stala součástí říše rakouských Habsburků (Rakouském Nizozemí). To trvalo do 1795, kdy revoluční francouzské armády toto území obsadily a Napoleon jej opět spojil se severním Nizozemím do společného království. Jako Spojené nizozemské království bylo v roce 1815 oficiálně potvrzeno na kongresu ve Vídni.

Roku 1830 se Belgie od Nizozemí odtrhla a Leopold I. byl zvolen králem. V roce 1839 byla sepsána mezinárodní smlouva, která Belgické království legitimovala a zároveň ho ustanovila jako neutrální stát. Belgii byla na berlínském kongresu přiřazena africká obchodní kolonie zvaná Kongo.⁵ Roku 1914 obsadila Belgii německá vojska a porušila tak její neutralitu. Němci Belgii okupovali i během druhé světové války, i když se v průběhu Belgičané snažili proti okupantům vznést silné hnutí odporu. Po druhé světové válce se Belgie stala jednou ze zakládajících zemí Evropského společenství a v současnosti lze Brusel považovat za hlavní město Evropy. Po abdikaci Leopolda III. nastoupil roku 1951 na belgický trůn Baudouin I. a po jeho smrti roku 1993 ho vystřídal současný král Albert II.

Původně germánští Vlámové a románští Valóni žili v míru vedle sebe, dokud měli společného nepřítele, a aby získali samostatnost, museli čelit několika problémům, které se stupňovaly v průběhu 20.stol. Zatímco v průběhu několika staletí bylo ekonomickým centrem Belgie Valonsko, profitující nejen ze své industrializace, ale také vyspělé politické kultury, tak ve dvacátém století Vlámsko (Flandry) Valonsko rychle ekonomicky dohánělo a dnes je z Vlámka skutečné těžiště belgické ekonomiky. Díky činnosti ministerského předsedy Lea Tindemana došlo v roce 1977 k dohodě v tzv. paktu z Egmontu, který zemi rozdělil na tři polo-autonomní oblasti: Flandry, Valonsko a Brusel. Změnou ústavy se v roce 1993 Belgie stala federací, ve které existují tři jazykové komunity: 1/ frankofonní, 2/ vlámské, 3/ německé a 3 regiony: 1/ Vlámsko (Sever), 2/ Valonsko (Jih) a 3/ Brusel.

Brusel je zařazen do vlámské jazykové komunity. Ve vládě působí podobný počet valonských i vlámských ministrů. V listopadu 2005 byl zveřejněn Manifest za samostatné Flandry, který požadoval rozdělení státu na Valonsko a Vlámsko, podobně jako se rozdělilo Československo, kdy tento případ rozdělení zmiňují jako kladný

⁵ *Brussels, Bruggy and Antwerp*. Australia: Lonely Planet Publications Pty Ltd, 1999, s. 14. ISBN 1-86450-070-0.

příklad.⁶ Jde o ekonomickou stránku Vlámka, které zajišťuje Belgii dvě třetiny DPH, zatímco Valonsko je slabší a potýká se s dvojnásobně velkou nezaměstnaností. Vztahy mezi Valony a Vlámky jsou stále velmi napjaté. Spory mezi vlámskými a valonskými stranami už několik let ovlivňují belgickou politickou scénu a koalice se vytvářejí čím dál obtížněji, což přináší velký mediální zájem a vnímají to i turisté. Belgie, která je s hlavním sídlem Brusel centrem Evropské unie, zrovna nejde tedy příkladem Evropy. Bylo tomu tak například v rámci belgického předsednictví v Radě EU v roce 2010, kdy měla Belgie v čele prozatímní vládu.⁷ Už několik let se v Belgii také hovoří o rozdělení země. To prosazuje především strana Vlámský zájem, podle níž Vlámové ve společném státě doplácí na "ekonomicky méně výkonné" frankofonní valonské oblasti, což má výrazný dopad. Otázkou zůstává, co by se tak stalo s Bruselem, o kterém se hovoří jako o synu Belgie, kdy matka je Valonsko a otec Vlámko.⁸

1.2 Administrativně správní řízení

Oficiální název země je Belgické království (Koninkrijk Belgie, Royaume de Belgique, Konigtum Belgien), které se rozléhá na 30 519 km².⁹ Hlavní město Brusel mělo k roku 2012 1 809 538 milionu obyvatel, s tím že v zemi žije nyní až 11 milionu lidí. Z toho 58 % tvoří Vlámové, 31 % Valóni a 11 % ostatní. Většina Belgičanů se hlásí k římsko-katolickému náboženství (75 %), protestantů a ostatních vyznáních je 25 %. Belgie je zakládajícím členem Evropské unie a členem Schengenského prostoru či eurozóny.¹⁰ Belgie je rozdělena na 3 federativní oblasti, které tvoří 10 provincií. Oblasti jsou Flandry, Valonsko a Brusel (viz příloha V a VI).

Původní ucelená provincie Brabant byla zrušena a nahrazena dvěma novými provinciemi a to vlámský Brabant a valonský Brabant. Území regionu hlavního města Brusel zůstává a nespadá do působnosti rozdělení provincií země.¹¹

⁶ Lonely planet: Belgium, history. In: *Lonely planet: Belgium, history* [online]. 2013 [cit. 2013-05-02]. Dostupné z: <http://www.lonelyplanet.com/belgium/history>

⁷ Lonely planet: Belgium, history. In: *Lonely planet: Belgium, history* [online]. 2013 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.lonelyplanet.com/belgium/history>

⁸ *Brussels, Bruggy and Antwerp*. Australia: Lonely Planet Publications Pty Ltd, 1999, s. 14. ISBN 1-86450-070-0.

⁹ BELGIE. *Euroskop* [online]. © 2005-13 [cit. 2013-05-03]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/504/sekce/belgie/>

¹⁰ BELGIE. *Euroskop* [online]. © 2005-13 [cit. 2013-05-03]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/504/sekce/belgie/>

¹¹ Portal Belgium. *The provinces* [online]. © 2009 [cit. 2013-05-07]. Dostupné z: http://www.belgium.be/en/about_belgium/government/provinces/

Provincie Vlámška s provinčními městy: Antverpy, Vlámský Brabant (Leuven), východní Flandry (Gent), západní Flandry (Bruggy) a Limburk (Hasselt).

Provincie Valonska s provinčními městy: Valonský Brabant (Wawre), Henegavsko (Mons), Lutych, Lucembursko (Arlon) a Namur.¹²

Bruselskou oblast tvoří hlavní město Belgie Brusel (Bruxelles, Brussels) a dalších 18 obcí.¹³ Označení Brusel se často používá pro celý region s více než milionem obyvatel. Je hlavním městem nejen Belgie, ale i Flander a bývá pokládán také za hlavní město Evropy. Brusel je sídlem NATO a významných institucí Evropské unie. V Bruselu tedy budeme hledat důležité správní orgány jako jsou Evropská Komise, Evropský parlament, Rada Evropské unie, Hospodářský a sociální výbor a různá generální ředitelství. Výbor regionů zastupuje jednotlivé regiony v celé Evropě a jejím úkolem je vyjadřovat názory místních a regionálních samosprávných celků na právní předpisy EU. Další velká města Belgie: Charleroi, Liege, Leuven, La louviere, Aalst.

Úředními jazyky v Belgii jsou:

- nizozemština (vlámština neboli nizozemština – 57%),
- francouzština (42% včetně valonského dialektu),
- němčina (0,6%),
- Brusel - bilingvní (11%).¹⁴

V multikulturním Bruselu se na první pohled může zdát, že kumulace tolika jazyků není vhodná z pohledu administrativy, školství a všedního života. Ale pravdou je, že dvoujazyčnost městu jenom prospívá, po určité době strávené v Bruselu, je to jen názor etnik a neustálého nadsazování se nad tím druhým, co se kultury týče. Vlámové mohou Valonům rozumět velmi dobře, ale nemají zájem. Hůř jsou na tom Valoni, kteří mají s nizozemštinou potíže. Pravdou také je, že Vlámové velmi často nechtějí rozumět právě francouzštině. To platí již od historie, kdy francouzština byla brána za jazyk noblesy a ctnosti, načež vlámština byla jazykem pracujícího lidu. Vlámské vlivy se dostávají do popředí teprve v několika posledních letech. Oba jsou to jazyky s historií a každý má svůj temperament. V severní části Belgie se návštěvník domluví anglicky,

¹² Belgie. *Správní členění Belgie* [online]. 2000 [cit. 2013-05-09]. Dostupné z: <http://www.belgie.cz/spravni-cleneni-belgie/>

¹³ Evropská unie. *Belgie* [online]. 2007 [cit. 2013-05-09]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/belgium/index_cs.htm

¹⁴ Orbion. *Belgie* [online]. 2013 [cit. 2013-05-10]. Dostupné z: <http://belgie.orbion.cz/stat/pruvodce/jazyk-1793/>

zejména v Bruselu je velká část bilingvních obyvatel a těch, kteří mluví dvěma jazyky. Pokud se ale použije pár základním slovíček z vlámstiny a francouzštiny, jistě tím velmi návštěvník Belgičany potěší.

1.3 Druhy a formy cestovního ruchu

Vznik a vývoj cestovního ruchu je náznakem dvou lidských potřeb. Potřeba rekreace a odpočinku a potřeba přirozeného poznávání okolí.

Definice cestovního ruchu podle Výkladového slovníku Ing. Páskové. *„Cestovní ruch je souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu a souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně-správních aktivit (politika CR, propagace CR, mezinárodní spolupráce apod.) a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity.“*¹⁵

Definice UNWTO (Světová organizace cestovního ruchu) zní: *„Cestovní ruch je činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času a služebních cest (osoba nesmí být odměňována ze zdrojů navštíveného místa). Cestovní ruch (CR) je mnohostranným odvětvím, které zahrnuje dopravu, turistická zařízení, poskytující ubytování a stravování, služby cestovních kanceláří a agentur, průvodcovské služby, turistické informační systémy a další infrastrukturu či další služby cestovního ruchu. Odvětví cestovního ruchu patří mezi nejvýznamnější součásti národní i světové ekonomiky.“*¹⁶ V širším pojmu zde ještě mluvíme o formě tranzitu, který je spojen s průjezdem území určitého státu, který nesouvisí s pobytem a je časově omezen. Zpravidla to bývají řádově hodiny. Z pohledu platební bilance má transit stejný charakter jako aktivní cestovní ruch.¹⁷

- **Účastník cestovního ruchu**

¹⁵ PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. Výkladový slovník cestovního ruchu. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, 448 s. ISBN 80-239-0152-4.

¹⁶ podle UNWTO (United Nations World Tourism Organization)

¹⁷ PETRŮ, Zdeňka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: IDEA SERVIS, 2007, s. 31. ISBN 978-80-85970-55-5.

Každá osoba, která pobývá přechodně mimo místo svého běžného pobytu, přičemž motivací pro cestu není výdělečná činnost v tomto místě, ale účastnění se některého druhu nebo formy cestovního ruchu.¹⁸

Návštěvník – osoba, která cestuje mimo místo svého trvalého bydliště a její účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti,

Turista – je přechodný účastník, který je v dané zemi minimálně 24 hod, přenocuje minimálně 1 noc a jeho motiv je využití volného času,

Výletník – jednodenní návštěvník, dočasný návštěvník, který je aktivní po dobu dne, ale v destinaci se neubytuje.¹⁹

1.3.1 Druhy cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu se člení z různých hledisek, jak je vidět z následujícího textu. Všechny uvedené druhy se realizují i v Belgii.

Podle místa realizace:

- a) domácí cestovní ruch = aktivity cestovního ruchu v rámci vlastního státu,
- b) zahraniční cestovní ruch = příjezdy a výjezdy za hranice daného státu
- c) vnitrostátní cestovní ruch = činnosti spojené s domácím a příjezdovým cestovním ruchem,
- d) národní cestovní ruch = činnosti spojené s domácím a výjezdovým cestovním ruchem,
- e) mezinárodní cestovní ruch = cestovní ruch spojený s překročením hranic

dle vztahu k platební bilanci

- a) příjezdový cestovní ruch = aktivity spojené s příjezdem občanů ze zahraničí do dané země => aktivní cestovní ruch (dovoz deviz),
- b) tranzitní cestovní ruch = aktivity spojené s průjezdem zahraničních osob přes danou zemi => část aktivního cestovního ruchu,

¹⁸ CzechTourism. *Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku* [online]. © 2005-2013 [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

¹⁹ PETRŮ, Zdeňka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: IDEA SERVIS, 2007, s. 34. ISBN 978-80-85970-55-5.

c) výjezdový cestovní ruch = aktivity spojené s výjezdem občanů dané země do zahraničí, => pasivní cestovní ruch (vývoz platebních prostředků).

Dle délky pobytu:

- a) krátkodobý cestovní ruch = do 3 dnů - 2 přenocování,
- b) dlouhodobý cestovní ruch = déle než 3 dny a kratší než 1 rok nebo 6 měsíců.

Podle způsobu a organizace zajištění služeb:

- a) organizovaný cestovní ruch = cestovní kancelář či agentura, odbory, školy, práce, zájmové spolky a skupiny,
- b) neorganizovaný cestovní ruch = účastník si zajišťuje cestu sám, individuální turistika.

Dle způsobu účasti a formy úhrady nákladů na účast:

- a) komerční cestovní ruch = účastník si hradí účast sám, jeho účast není ničím podmíněna,
- b) sociální cestovní ruch = účastník hradí pouze část nákladů, ostatní hradí zaměstnavatel, pojišťovna, účast je vázána splněním určité podmínky (zdravotní pojištění, členství v odborech). Jedná se o projev společnosti, kdy jde většinou o podporu v lázeňském léčení či ozdravoven.²⁰

1.3.2 Formy cestovního ruchu v Belgii

Formy cestovního ruchu umožňují blíže určit podstatu cestovního ruchu z hlediska potřeb a cílů jeho účastníků, tj. z poptávkově orientované definice cestovního ruchu. Druhy se dělí z hlediska motivace účasti na cestovním ruchu. Jednotlivé formy cestovního ruchu zpravidla kladou výjimečné požadavky na způsob realizace a zajištění služeb (rozsah a kvalita).²¹

Mezi primární formy cestovního ruchu s odrazem na Belgii patří:

²⁰ PETRŮ, Zdeňka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: IDEA SERVIS, 2007, s. 32. ISBN 978-80-85970-55-5.

²¹ PETRŮ, Zdeňka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: IDEA SERVIS, 2007, s. 30. ISBN 978-80-85970-55-5.

1. rekreační forma cestovního ruchu = forma odpočinku u mořského letoviska, pobřeží, v přírodě,²²
2. kulturně–poznávací forma cestovního ruchu = návštěva historických památek a kulturních akcí, karnevalů, muzeí, národních tradic,
3. lázeňsko–léčebná forma cestovního ruchu = rekreační a léčebné pobyty v lázních, v Belgii význam také pro domácí cestovní ruch, termální belgické lázně ve městě SPA,
4. sportovně–rekreační forma cestovního ruchu = sportovně zaměřené pobyty, cykloturistika, pěší turistika – Belgie je velmi dobře vybavena oddělenými cestami pro cyklisty, hlavně ve městech, kde velmi cyklisty podporují (městská kola, vymezené cesty) a cyklostezkami v přírodě,
5. formy cestovního ruchu spojené s profesními motivy (business tourism) = např. kongresová turistika, aktivity spojené s účastí na veletrzích a výstavách, obchodní cesty – Brusel má v Belgii největší podíl na aktivitách spojených se služebními cestami, kongresy, workshopy, odbornými konferencemi a semináři,
6. seniorská forma cestovního ruchu = belgičtí senioři jezdí především k moři, pokud už tam nemají pronajatý byt, tak o víkendu spolu s ostatními Belgičany vyrážejí k severnímu moři načerpat energii a relaxovat. Senioři v Belgii mají vyšší životní úroveň, čili jsou vyhledávanou cílovou skupinou v rámci cestovního ruchu,²³
7. mládežnická forma cestovního ruchu (youth tourism) = mládež velmi často cestuje a ráda se opakovaně vrací, pokud je naplněno očekávání. Jelikož je Belgie centrem Evropy, je možné vyjet do mnoha měst v rámci 4 hodin (Londýn, Amsterdam, Paříž),
8. venkovská turistika, agroturistika, ekoturistika = regionální význam, koncept agroturistiky byl v Belgii navržen v 60. letech minulého století, kdy 47 % území Belgie spadá do zemědělského sektoru. V Belgii je 20 000 farmářů, ze kterých má 6 000 různorodé aktivity (např. agroturistika). Počátek organizované agroturistiky je v roce 1973 (společnost „Agricole Belge“). Rozvoj pokračoval v každém regionu nezávisle. Byly vytvořeny prázdninové programy jako je „Agro dovolená“ a „Agrotour“. Velká podpora od belgických úřadů prostřednictvím grantů, úvěrů a dotací pro farmáře v rámci dotací z EU. Podle společnosti Agricole Belge : *„By neměla být venkovská turistika viděna jako individuální a výnosná aktivita, ale jako hlavní rozvojový prvek se*

²² PETRŮ, Zdeňka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: IDEA SERVIS, 2007, s. 30. ISBN 978-80-85970-55-5.

²³ CzechTourism. *Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku* [online]. © 2005-2013 [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

*sociálním a kulturním cílem – proto je termín venkovská turistika užíván častěji než agroturistika.*²⁴

9. pivní turismus jako forma cestovního ruchu = gastronomický cestovní ruch, zájezdy do Belgie po toulkách pivovarů v celé Belgii, s nejlepším průvodcem, historií a kulturou obohacenou místními specialitami a příjemným noclehem v belgických městech jako jsou Bruggy, Antwerpy a Brusel,

10. ostatní formy cestovního ruchu = náboženské (bývalé cisterciánské kláštery, kostely, katedrály), lovecké, dobrodružné, nákupní, industriální turistika (muzea, bývalé fabriky a dostihová závodiště zejména v Bruselu), dark tourism a retro turistika.

1.4 Folklór a tradice

V Belgii se stále snaží udržovat staré folklorní tradice, proto se několikrát do roka konají hojné maškarní průvody (v Binche, v Ronsi, ve Stavelote, v Eupene), hudební a taneční slavnosti i procesí spojená s církevními svátky. Mnoho valonských měst připravuje průvody velmi pečlivě. Mezi obcemi panuje jistá rivalita o nejlepší průvod. Ten největší karneval má kořeny ve městě Binche, kde se koná slavná přehlídka bájných osobností s ušitými kostýmy do národních barev. Jde o tradici, kdy se vyhání zima a vítá se jaro. Karnevaly mají kořeny již od středověku a tato tradice panuje dodnes. Karnevaly se konají od ledna až do Velikonoc.

Folklór také zahrnuje belgické tradiční loutkové divadlo, jehož loutky jsou založeny na postavách z příběhů o jejich jednotlivých městech.²⁵

Nejznámější belgický karneval, který je zařazen do světového dědictví UNESCO je karneval Binche, který je jeden z nejstarších masopustní zvyků ve Valonsku. Jeho sláva přesahuje hranice Belgie a fascinuje celý svět. Jeho pověst je oprávněná kvůli originalitě a autentičnosti, která je stále stejná, protože tradiční masopustní dny jsou ve skutečnosti silným závazkem ze strany rodiny a karnevalového spolku již od počátků.

Průběh karnevalu:

Premières répétitions en batterie

²⁴ EDUCO. *Venkovská turistika v Belgii* [online]. [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: <http://www.scienceshop.cz/default.asp?lang=cz&ids=0&ch=240&typ=1&val=64464>

²⁵ Carnaval de Binche. *Folklore* [online]. © 2011 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://www.carnavaldebinche.be/programme-jour-gras.html>

- 6. a 5. neděle před začátkem karnevalu - průvody městem bez masek, za doprovodu bubnů,

Soumonces en batterie

- 4. a 3. neděle před začátkem karnevalu - průvod v dřevácích, za doprovodu zvonů a bubnů,

Soumonces en musique

- 2. neděle před karnevalem, následuje průvod v kostýmech a hraje se postupně po celou den 26 tradičních melodií karnevalu

Les bals de carnaval - karneval míče,

- 3 soboty před karnevalem spojené se slavnostními tanci a soutěží v přípravě kostýmů,

Les trouilles de nouilles

- v pondělí, 6 dní před karnevalem, obyvatelé se procházejí v maskách a navozují atmosféru přicházejícího karnevalu, vybírají si lidi bez kostýmu a v centru města jim to spočítají v zábavném duchu,

Le Dimanche gras - masopustní neděle

- den karnevalu, odhalují se kostýmy a následuje průvod městem,
- Od 7 hodin ráno účastníci vycházejí z domovů a chodí od dveří ke dveřím přes město v malých skupinách, se zvukem bubnů nebo viol.

Návštěvníci pak mohou obdivovat krásu a originalitu „nedělních kostýmů.“

Le Lundi gras (masopustní pondělí). Masopustní pondělí je nejdůležitější a nejdůkladnější den věnován mládeži a dětem. Tři spolky z Binche - Katolická mládež, liberální mládež a socialistická mládež, kteří musí chránit a podporovat masopustní pondělní oslavu v rámci Asociace pro obranu masopustního pondělí.

Le Mardi gras

- Za úsvitu začíná vrchol karnevalu, s velmi brzkými přípravami od čtyř hodin ráno, kde se tradičně snídají ústřice a zapíjí se šampaňským. Průvod následuje centrem města a nabízející se tradiční pomeranče za zvuku bubnů a hudby se pštroší dekorací na klobouku. Večerní průvod je na stejné trase obohacen o ohňostroj.²⁶

Konec karnevalu se řídí heslem: „Tancujte po celou noc v rytmu bubnů, ale před

²⁶ Carnaval de Binche. *Folklore* [online]. © 2011 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://www.carnavaldebinche.be/programme-jour-gras.html>

svítáním se musí být doma.

Stavelot

V roce 1947, den po válce, se jednadvacetiletý mládenec ze Stavelotu rozhodl obnovit karnevalovou tradici ve znaku Blanc Moussis a založil folklorní bratrství Moussis Blancs (bílá pěna). Karneval přispívá ke kulturní a folklorní slávě městu Stavelot, hlavní město Laetare! „Moussis Blancs“ symbolizující město Stavelot. Jejich postavy jsou bílé sutaně s bílou kapucí a dlouhým červeným nosem. Vydávají noviny, vystřelují tuny konfet, organizují kolem 15-ti představení ročně a mezi jejich záliby patří: plácání po hlavách přihlížejících nafouknutým vepřovým měchýřem a mlácení sušenou rybou. Lásky k městu Stavelot, ducha přátelství, ochrana folklóru a tradic, oddanost, zaujetí a smích jsou hodnoty, které jsou za tímto úspěchem karnevalu.²⁷

V Belgii „Blancs Moussisů“ nejsou vidět jinde kromě Stavelotu. Nicméně, folklorní bratrstvo je často vyzváno k vystoupení v zahraničí. To znamená, že mají již za sebou několik účastí v různých procesích jako v Německu, nebo na světovém veletrhu v Hannoveru a dalších 15 městech ve Francii. „Moussis Blancs“ navštívili Peking a Tjanjin v roce 2003 u příležitosti festivalu cestovního ruchu.

Folklor je úžasné médium, které pomáhá naplnit tradice, které máme společné a zachovávat společenské hodnoty.

1.4.1 Tapiserie

Mezi další tradice patří belgické gobelíny jsou známy po celém světě. Belgická tapiserie je známá pro svou výjimečnou kvalitu designu a prezentaci zavedení řemesla od 17. století.²⁸

Tapiserie je jednou vlámských tradic, která se stala prostřednictvím posledních pěti staletí bohatým příspěvkem ke kráse našeho dědictví. Tapiserie byla založena v samém centru Bruselu, hned vedle Grand Place a je dnes uznávána jako přední výrobní manufaktura s reprodukcí z nejlepších starých nástěnných tapiserií, tkaných s použitím tradičních technik nebo zcela ručně vyráběných.

Exkluzivní a inovační kolekce módních tašek, kabelek a dalších doplňků z nejlepších gobelínů jsou inspirovány slavnými díly, jako např. od Claude Monet

²⁷ Blancs Moussis. *About the Blancs Moussis* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z: <http://www.blanc-moussi.com/index.php?page=english>

²⁸ Gobelins Art. *About us* [online]. © 2003-2010 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://www.gobelins-art.be/static/about.asp>

"Lekniny" nebo Peter Breughel „Velké obrazy.“ V nabídce je široká škála sortimentu jako jsou polštáře, koberce, běhouny a jiné ozdobné předměty.²⁹ Vzory jsou inspirovány belgickou krásou přírody, dětmi, jezery, hrady, lesy, zelených krajín a vesnic. Dříve sloužili jako nástěnný obraz, který udržoval teplo v bytě.

1.4.2 Belgická krajka

Dnes je belgická krajka významným suvenýrem, jejíž výrobou se zabývají zejména ženy a kvalita je stejná jako v dobách renesance. Základním prvkem je vynikající jemnost, len k jeho výrobě se pěstuje na území středních Flander. Máčení lnu se provádí v Lys, v blízkosti řeky Courtrai, což dává lepší výsledky, než jakékoliv jiné vody. Krajka se objevila v Bruselu v patnáctém století a několik vzácných exemplářů jsou dodnes zachovány ve starých kostelech v Brabantu.³⁰ Bruselská krajka bude vždy následovat módu, která je nyní předním trendem v Evropě. Dříve byl nejstarší styl gotický, nebo geometrický. Pak přišel na více reprezentační – renesanční, kde byly použity plynulé linky do té doby, než se nepožadovala na tkaninách po době revoluce menší nápaditost vzorů. V roce 1830 se vzory staly květinový motivem, květy samy v návaznosti na přírodu úzce spojovaly jednoduchost a konvenčnost. Výroba krajky byla součástí domácího průmyslu vyráběna ženami z téměř každé společenské vrstvy, zejména na území, kde žilo na tisíc žen v komunitním spolku. Rozkvět v 15. století krajky, zůstal populární po tři staletí, během nichž móda pro muže i ženy vzrostla o krajkové límce a manžety. Vyráběny byly čepice, kapesníky, šály a ložní prádlo. Viktoriánské vášeň pro krajku se odrážela od spodního prádla až po prostření jídelního stolu. Začaly se používat stroje a v polovině 19. století bylo podle odhadů 50.000 pracujících v Belgii a 10.000 z nich pracovalo v Bruselu.³¹

1.5 Místní pokrmy a speciality

Typická belgická gastronomie se skládá především z ryb, mořských plodů, drůbeže a zvěřiny. Ryby pocházejí většinou ze západního pobřeží u města Oostende,

²⁹ Gobelins Art. *About us* [online]. © 2003-2010 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://www.gobelins-art.be/static/about.asp>

³⁰ Belovedlinens. *Brussel Lace* [online]. [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://www.belovedlinens.net/lace/Brussels.html>

³¹ MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998, s. 36. ISBN 1-86011-029-0.

mořské plody z pobřeží Zeelandu na severozápadu Belgie (poblíž Antverp) a zvěřina je převážně z Arden.

Mezi nejznámější jídlo patří delikatesa jménem slávky „Les Moules.“ V restauraci jsou podávány ve velkém kastrolu na několik způsobů. Mohou být přírodní, na zelenině, na vínu, nebo pivu, podávané s čerstvou bagetou. Aby si návštěvník dal opravdu mušle v rybářské sezóně, tudíž čerstvé, měl by znát hlavní zásadu, že by se mušle měly v restauracích podávat pokud je v kalendářním měsíci písmeno R. To naznačuje sezónnost. V Belgii, podle francouzštiny jsou to měsíce: leden, únor, březen, duben, září, říjen, listopad a prosinec. Mušle stojí za to ochutnat přímo u náměstí Grand Place, kde večerní atmosféra přímo láká do malých belgických uliček, kde čekají desítky restaurací.

Po mušlích přicházejí známé belgické hranolky. Jsou chutné, křupavé, podávané v kornoutu a zalité majonézou. Není tedy divu, že jsou podávány jako příloha ke každému jídlu. Jsou smažené speciálním dvoufázovým způsobem sloužícímu k redukci tuku a mastnoty a na smažení se používá hovězí tuk. V Bruselu je známé malé náměstí, kde jsou po celý den fronty právě na tyto famózní hranolky.

Mezi další slavný pokrm jistě patří vafle. Ty jsou k dostání na každém rohu, nejznámější jsou u sochy čůrajícího panáčka na Grand Place. Podávají se se šlehačkou a všemi možnými příchutěmi a ovocem. Těsto na vafle je sladké a husté s vanilkovou příchutí a má zkaramelizovaný cukr na stranách, což dodává na sladkosti. V Evropě je tento produkt jedním z mála, tzv. „take away“ (s sebou na cestu). Vafli dostanete v ubrousku do ruky a není potřeba žádného příboru. „Chutné, populární a mobilní“ je označení pro tuto sladkou delikatesu.

Mezi další belgickou specialitu a ušlechtilou tradici patří vaření piva. Není pochyb o tom, že Belgie je pivařskou zemí. Díky velmi rozdílné krajině, Belgie nabízí jedinečnou řadu piv s nejvíce kontrastními příchutěmi. Nikde jinde na světě není výběr regionálních, autentických a barevných druhů piv jako tady. V Belgii se vaří pivo podle čtyř různých fermentačních procesů. Pivo bylo vždy hluboce zakořeněné v kultuře a tradici. Belgické pivovary se těší stále většímu zájmu turistů, kdy zahraniční turisté objevují a oceňují rozmanitost belgických piv.³² V Belgii, pivo je víc než jen pěnivý

³² Belgian Brewer. *Beer styles* [online]. © Belgian Brewers [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.belgianbrewers.be/en/beer-culture/the-art-of-beer/beer-styles/>

nápoj - je to kultura. S více než 450 různých odrůd, mnoho belgických piv má osobní pivní sklenici, která zvyšují chuť piva.³³

1.6 Doprava

1.6.1 Městská hromadná a integrovaná doprava

Belgie má vynikající síť veřejné dopravy, kde jednou z předností je integrovaná vlaková doprava, která zajišťuje snadné spojení mezi ostatními regiony spolu s městskou hromadnou dopravou. Ve městě Brusel je městská hromadná doprava provozována pod názvem STIB, zatímco autobusová doprava mimo centrum je provozován De Lijn a to ve Flandrech a TEC ve Valonsku.

STIB - Největší belgická městská hromadné doprava slouží 19-ti obvodům hlavního města Brusel. Pokrývá plochu 241,5 km² a zajišťuje dopravu pro populaci větší než 1,1 milionu obyvatel a tisíce dojíždějících za prací do města. Síť STIB má 4 linky metra, 18 tramvajových linek, 50 autobusových linek a 11 linek noční autobusové dopravy. V roce 2012, více než 348.800.000 lidí se rozhodlo pro veřejnou dopravu v okolí hlavního města. Počet lidí, kteří používají veřejnou dopravu v Bruselu, se zvýšil o 70% v posledních 10 letech.³⁴

De Lijn - Integrovaná doprava ve vlámském regionu, která nabízí širokou škálu udržitelného a vysoce kvalitního dopravního řešení, v němž bezpečnost, spolehlivost a účinnost jsou klíčové faktory. De Lijn je důležitým partnerem vlámských orgánů, které chtějí rozvíjet politiku mobility, a tím podporují hospodářský, ekologický a sociální rozvoj.³⁵

TEC – Dopravní společnost čili „Transport En Commun“ (Veřejná doprava) se vztahuje na pět dopravních podniků působících na území valonského regionu: Brabant, Charleroi, Hainaut, Lutych- Verviers a Namur-Luxembourg.³⁶

³³ Visit Belgium. *Beer* [online]. © 2009 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.visitbelgium.com/?page=beer-lovers>

³⁴ STIB. *About us* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.stib.be/corporate.html?l=en>

³⁵ DE LIJN. *Mission statement* [online]. © 2012 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z: <http://www.delijn.be/en/over/missie/index.htm>

³⁶ INFOTEC. *Structure* [online]. © S.R.W.T. 2013 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.infotec.be/index.aspx?PageId=633033522213724902>

1.6.2 Železniční doprava

Belgie má jednu z nejzahuštěnějších železničních sítí na světě, nosnou 188 milionů cestujících a více než 62 milionů tun nákladu ročně. Vysokorychlostní vlaky jezdí až 10 krát denně do Londýna (111 minut) a také rychlé spojení do Kolína nad Rýnem, Amsterdamu a Paříži (80 minut).³⁷ Státní železniční doprava v Belgii je provozována belgickou společností SNCB, která poskytuje trh železniční dopravy pro cestující a zboží. Nabízí zákazníkům spolehlivé a kvalitní služby, které jsou sladěny s trhem. To hraje důležitou roli v rozvoji udržitelné mobility, která je důležitá k naplnění cíle každé dopravní společnosti v Belgii s nabídkou a udržitelností. Meziměstské vlaky jsou jako v české republice rozděleny na Intercity a osobní vlaky. Intercity nabízející nízkopodlažní vozy pro lidi s omezenou schopností, či speciálními vagóny pro přepravu jízdních kol.³⁸ Mezinárodní železniční přeprava je jednou z klíčových v Belgii s přímými linkami do Nizozemí, Lucemburska, Francie a Německa. Belgie je velice dobře geograficky položenou zemí v Evropě, odkud se dá pohodlně cestovat mezinárodními vlaky do zahraničí. Vlakové spojení do Amsterdamu je možné pomocí běžných vlaků, které jezdí každou hodinu. Spojení mezi Bruselem a Paříží je možná pouze s rezervací předem. K dispozici je také připojení do Londýna Eurostarem.³⁹ Jako průlomový trend v železniční dopravě je nákup jízdenek online, či přes zaslání SMS zprávy, které šetří čas a nabízí vysoký komfort při cestování. Mezi další novinky jistě patří mobilní aplikace, které umožňují on-line přehled o jízdních řádech, zpožděních a vyhledáváních spojení i s přestupy.

1.6.3 Silniční doprava

V propojení silniční infrastruktury se zeměmi jako Francie, Německo a Nizozemsko, je belgická silniční síť se svými sedmi mezinárodními dálnicemi (s celkovou délkou 1763 km) jednou z nejlepších v Evropě. Regionální silnice (12585 km) a provinční silnice (1349 km) poskytují potenciální místa pro různé obchodní sektory v

³⁷ Business Belgium. *Infrastructure* [online]. © 2010 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: http://business.belgium.be/en/investing_in_belgium/reasons_to_invest/infrastructure/

³⁸ Belgian Rail. *Travelling* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.belgianrail.be/fr>

³⁹ Eurail. *Rail network* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z: <http://www.eurail.com/trains-europe/trains-country/trains-belgium>

celé Belgie a usnadňují cestování turistům.⁴⁰ Dálnice jsou v Belgii ve většině osvětlené, což je pro cestování zejména v noci velmi přínosné.

1.6.4 Letecká doprava

Belgie má jedno hlavní mezinárodní letiště v Bruselu, nabízející lety do celé řady destinací v Evropě a ve světě, s dobou letu za necelé dvě hodiny do ostatních velkých evropských měst a 18,5 milionu cestujících v roce 2008. V roce 2008 se přepravilo více než 661.143 tun nákladu. Další letiště jsou ve městech jako Lutych-Bierset, Charleroi (Brusel-Jih), Antverpy a Oostende. Nízkonákladová společnost Raynair létá právě na přilehlé regionální letiště v Charleroi, odkud je nezbytné vzít letištní autobus do Bruselu na hlavní nádraží za 13 EUR. Nebo využít transferu autobusem na nádraží v Charleroi a po té vlakem do města Bruselu. Cena není výrazně levnější.⁴¹

1.6.5 Vodní doprava

Hlavními přístavy v Belgii jsou Antverpy, Zeebrugge, Ghent, Ostende, Brusel a Liège. Patří mezi ně řada velkých přístavů, které jsou hlavními průsečíky pro globální nákladní dopravu. Přístav v Antverpách je druhý největší námořní přístav v Evropě. Položený mezi Amerikou, Asií a Afrikou umožňující přepravu v kratším čase z Antverp do všech hlavních destinací po celém světě. V roce 2008, bylo téměř 17.000 lodí ukotvených v přístavu v Antverpách s manipulací více jak 189 400 000 tun zboží. Rozsáhlá síť vnitrozemských vodních cest (1532 km) se připojuje k hlavní belgickým námořním přístavům s ostatními evropskými vnitrozemskými vodními cestami.⁴² Dvě velké belgické řeky velkých řeky Šelda a Maas spolu s přilehlými přítoky a kanály, dávají významu, že vodní cesty lze snadno použít ve velkém měřítku a jsou šetrné k životnímu prostředí a pomáhají udržet nízké náklady na dopravu.

⁴⁰ Business Belgium. *Infrastructure* [online]. © 2010 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z: http://business.belgium.be/en/investing_in_belgium/reasons_to_invest/infrastructure/

⁴¹ Expatica. *Country Facts* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z: http://www.expatica.com/be/essentials_moving_to/country_facts/belgian-transport-system-17848.html

⁴² Business Belgium. *Infrastructure* [online]. © 2010 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z: http://business.belgium.be/en/investing_in_belgium/reasons_to_invest/infrastructure/

2 ATRAKTIVITY CESTOVNÍHO RUCHU V BELGII

Belgie je velice rozvinutou zemí s vysokým ekonomickým potencióálem, kdy HDP tvoří v odvětví obchodu a služeb 72%. Belgie má dominantní postavení a je důležitým hráčem na trhu díky zahraničnímu obchodu a spolupráci mezi členskými státy EU. Belgie exportuje výrobky jako jsou zařízení, stroje, chemické produkty, dopravní prostředky.⁴³ O import se zasluhují dovážené suroviny jako je ropa, zemní plyn a železná ruda aj. Dále se Belgii daří v zemědělství a chovu zvířat v industriální oblasti, zejména ve Valonsku. Na chov má země výborné podmínky, Belgie je země zelená, s podnebím ideálním k chovu zvířat či pěstování na polích.

2.1 Přírodní podmínky

Belgie má výhodnou geografickou polohu a nachází se v západní části Evropy. Hraničí na severu s Nizozemskem, na východě s Německem a Lucemburským velkovévodstvím a na jihu a na západě je sousedním státem Francie. Ačkoli jeho plocha je 30.528 km² a jedná se tím o jednu z nejmenších zemí v Evropě a jeho geografické umístění ho řadí jako centrum Evropy. Belgie má geograficky tři hlavní oblasti: Dolní Belgie (až do 100 m nad mořem), centrální Belgii (mezi 100 a 200 m n.

⁴³ HAMARNEHOVÁ, Iveta. Geografie cestovního ruchu: Evropa. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 95 s. ISBN 978-807-3800-932.

m.) a horní Belgie (z 200 na více než 500 metrů nad mořem).⁴⁴ Brusel leží v údolí řeky Senne s přítokem Šeldy. Země je rozdělena do tří hlavních topografických oblastí.

Podnebí Belgie je velmi rozmanité a neočekávané. Ale přesto, že Belgie je severní zemí, je díky Severnímu moři a teplého severoatlantického proudu vzduch teplejší a vlhčí.⁴⁵

Belgické řeky ústící do Severního moře jsou hlavním zdrojem vodní dopravy, kdy Belgičané propojili přírodní vodní toky do sítě uměle vybudovaných vodních kanálů. Zejména Albertův kanál mezi řekou Maas a Šeldou.

Dolní Belgie začíná na západě u pobřeží s plážemi a dunami, které se táhnou v přímé linii na 65 km. Tato oblast trpěla v minulosti záplavami, ale nyní je zcela suchá, díky stavidlům, které chrání před přílivovou erozí. Mezi západními poldry, Leie a Šeldy, jsou Vlámské nížiny, písčná oblast, v místech kopcovitá, jako je Kemmelberg a Kluisberg. Kempen leží ve východní části země. Půda v Kempen je špatná a krajina tvoří jehličnaté lesy, rybníky, močály a pastviny.

Centrální část Belgie je známa vlámskými nížinami a Kempen, které se postupně zvyšují v údolí Sambre a Meuse s nízkými a velmi úrodnými plošinami. Silně urbanizovaný Brabant má svůj vlastní svěží zelený koberec, který je pozůstatkem dřívějšího lesa spadající do římských dob. Kromě toho, se může centrální Belgie pochlubit na západě oblastí Hainaut a na východě Hesbaye, kdy se jedná o úrodné oblasti s rozsáhlými pastvinami.⁴⁶

Horní Belgie, nejméně osídlená a hustě zalesněná část země, začínající jižně od Sambre a Meuse v plošinách Condroz, úrodné oblasti, které jsou považovány především za turistickou atrakci díky krásnému údolí Meuse Ourthe a jeho četných historických památek. Mezi Vesder a Meuse leží oblast Herve, která díky své bohaté jílovité půdě je vhodná pro pastvu a chov dobytka. Na jihu Condroz leží oblast Fagnes a Famenne, i přestože to jsou chudé zemědělské oblasti, jsou dobře známy pro jejich tajemné jeskyně, kdy nejzajímavější příklady jsou v Han-sur-Lesse a Remouchamps. Dále na jihu jsou Ardeny, lesnatá oblast s hlubokými údolím. Jsou přirozenou turistickou atrakcí, kdy jeho nejjižnější část, belgický Lorraine, má mírnější klima než zbytek země.

⁴⁴ Portal Belgium. *Geography* [online]. 2009. vyd. © 2009 [cit. 2013-05-19]. Dostupné z: http://www.belgium.be/en/about_belgium/country/geography/

⁴⁵ HAMARNEHOVÁ, Iveta. Geografie cestovního ruchu: Evropa. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 97 s. ISBN 978-807-3800-932.

⁴⁶ Portal Belgium. *Geography* [online]. 2009. vyd. © 2009 [cit. 2013-05-19]. Dostupné z: http://www.belgium.be/en/about_belgium/country/geography/

2.2 Kulturní atraktivita

Belgické království se rozprostírá v západní Evropě a návštěvníkům může nabídnout celou řadu krásných míst. Pro turisty se nabízí tak možnost nahlédnout do srdce několika významných měst, kterými jsou Antverpy, Gent, Bruggy, Brusel, Leuven, Oostende, Ardeny a mnoho dalších krásných měst.

I přestože se jedná o malou zemi, tak je pozoruhodné, že všechna výše uvedená města představují krásu umění Belgie pro zpříjemnění pobytu. A co víc, to platí i pro návštěvníky muzeí a památek. Pro návštěvě muzea, se lze např. v Antverpách svést v kočáře taženém koňmi přes staré centrum města a nebo v Bruggách lodí podél kanálů.⁴⁷ Jak již bylo zmíněno na začátku Belgie je rozdělena do tří regionů, kde jsou zahrnuty města a jejich atraktivita.

Podle Zelenky je atraktivita charakterizována: *„Atraktivita cestovního ruchu je zajímavá součást přírody, přírodní podmínka, krajina a krajinný ráz, sportovní, kulturní nebo společenská objekt, kulturní, společenská nebo jiná událost, které přitahují účastníky cestovního ruchu.“*⁴⁸

2.2.1 Vlámský region

Vlámský region (Flandry) je jeden ze silnějších regionů v Belgii, který nabízí nádherná města s kulturou a nevšedními atraktivitami. Leží v severní části Brabantsko-flanderské provincie. Vlámsko je severní sdružený stát Belgie spolu s Bruselem jako jeho hlavním městem. Je vstupní branou do Evropy a nachází se méně než 500 kilometrů od hlavních evropských metropolí. Spolu s renomovanými přístavy, rozsáhlou železniční a silniční sítí, čímž je Vlámsko známé. Leží na severu Belgie a úředním jazykem je vlámsština.⁴⁹ Vlámsko se dále dělí na čtyři provincie: Provincie Antverpy, provincie Limburg, provincie Východní Flandry a provincie Západní Flandry.

Do západních Flander patří města : Bruggy, Ypres, severní pobřeží, Kortjik, Veurne a hrad Wynendale.

⁴⁷ Portal Belgium. *Tourism* [online]. 2009. vyd. © 2009 [cit. 2013-05-19]. Dostupné z: http://www.belgium.be/en/about_belgium/tourism/cities_of_art/

⁴⁸ ZELENKA, Josef. *Marketing cestovního ruchu*. Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2007, s. 147. ISBN 978-80-7041-070-7.

⁴⁹ Flanders. *Location in the heart of Europe* [online]. [cit. 2013-05-19]. Dostupné z: <http://www.flanders.be/en/discover-flanders/facts-figures/location-heart-europe>

Západní Flandry jsou na hranici s Holandskem, Francií, východními Flandry a obklopeny severním mořem. Celé belgické severní pobřeží je dlouhé 70 km a je důležitou destinací pro turismus s atraktivní projížďkou tramvají podél moře na trase De Panne- Oostende – Knokke- Heist. Mezi další zajímavá města lze zařadit De Haan a Zeebrugge. Blakenberge je nejznámější turistické středisko, plné obchodních tříd a v letním období místem, kde se sjíždí celá Belgie. Oproti tomu Knokke je luxusní přímořské město, s nejdražšími obchody

- **Bruggy**

Malebné městečko Bruggy, se nachází na severu Belgie, přibližně 90 km od Bruselu. Nazývá se také jako „Benátky severu“, jelikož připomíná italské Benátky s kanály a nevyčíslitelnou romantikou.

Bruggy jsou vynikajícím příkladem středověkého historického osídlení, které si dodnes zachovává svou historickou strukturu, která se vyvíjela v průběhu několika staletích a nyní původní gotické stavby tvoří součást městské identity. Jako jedno z obchodních a kulturních měst Evropy vyvinuly Bruggy kulturní vazby do různých částí světa a jsou úzce spojeny se školou prvotního vlámského malířství. Město Bruggy je úhledně zapouzdřeno do oválných tvarů v řadě kanálů, které následují středověké opevnění. Čtyři z původních devíti bran jsou stále zachovány. Významným obchodním artiklem bylo vlámské sukno a město bylo na rozkvětu, později však ale došlo k zanesení kanálu Zwin a Bruggy díky tomu ztratily přístup k moři a obchodování s tím spojené.⁵⁰

Historické město Bruggy je jasným důkazem o značné výměně vlivů na vývoj architektury, zejména v cihlové gotiky, stejně jako upřednostňující neotřelé umělecké vlivy ve vývoji středověkého malířství, kde je místo narození školy z vlámských prvopočátků. Historické město Bruggy je vynikajícím příkladem architektonického celku, znázorňující významné etapy v obchodní a kulturní oblasti v středověké Evropě, z nichž veřejné, sociální a náboženské instituce jsou živým svědectvím. Město Bruggy je kolébkou zrodu Vlámka a centrum přízně a vývoje malířství ve středověku s umělci jako Jan van Eyck a Hans Memling.

⁵⁰ MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998, s. 332. ISBN 1-86011-029-0.

Historické centrum Brugg je zapsáno na seznamu Světového kulturního dědictví UNESCO.⁵¹ V jeho středu se nachází rozlehlé otevřené náměstí Markt, nyní převážně doména chodců a koňských povozů, dokonale lemováno zachovalými středověkými stavbami a proslulou Belfry.⁵² Belfry je masivní zvonice o výšce 84 metrů, 366 schodech, která byla postavena ve 13.století, když bylo město aktivním centrem obchodu. Při výšlapu na věž je vidět vítězný zvon, hodiny a úplně na vrcholu zvonkohra se 47 zvony stále hrajících v příslušných časových úsecích po dobu celého týdne.

Nedaleko se line další krásně náměstí Burg, stejně působivé jako Markt. Po více než pět století byl bývalý palác na tomto majestátním sídlem hrabat z Vlámka.

Okružní jízda lodí na řece Reie je nezapomenutelným zážitkem. Další významnou stavbou je Bazilika Svaté Krve, kde je uchovávána nejposvátnější relikvie v Evropě s ampulí dle pověsti obsahující kapky Ježíšovy krve a také vody, kterou Josef omyl Ježíšovo tělo. V gotickém kostele Panny Marie se nachází Michelangelovo sousoší Madony s dítětem vyrobeno z bílého mramoru, tzv. Bruggská madona.

Výlet do Brugg je možné absolvovat jako pěší výlety s průvodcem, nebo na lodi, v koňském kočáru, minibusem a v poslední řadě projížďkou na kole.

Typy prohlídek:

- Bruggy - okružní plavba - Během objevování Brugg z lodi při projížďce kanály, se naskytne překvapivý pohled na malebné město,⁵³

5 zastávek: zadní část Věž zvonice, radnice a nedaleko kostela Panny Marie

- Bruggy podle koňským kabiny - Standardní cesta začíná a končí na náměstí během cesty se naskytne pohled na nejlepší památky s audio průvodcem,
- Bruggy s minibusem - Na palubě jedné z pohodlných minibusů vedených okružních jízdu městem je audio průvodce v několika jazycích.
- Bruggy na kole - Cyklisté mají výsadní postavení v Bruggách. Ve více než 50 jednosměrných ulicích, se může jezdit v obou směrech. Kola je také možno půjčit na místě. Objevování Brugg a okolí na kole je možné i s průvodcem.

- **Gent**

⁵¹ UNESCO. *Historic Centre of Brugge* [online]. © 1992-2013 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/list/996>

⁵² *Brussels, Bruggy and Atwerp*. Australia: Lonely Planet Publications Pty Ltd, 1999, 144 s. 1. ISBN 1-86450-070-0.

⁵³ *Brugge. Guided visits* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z: <http://www.brugge.be/internet/en/toerisme/sightseeing/geleidebezoeken.htm#2>

Gent je Vlámské město situováno mezi Bruggy, Brusel a Antverpami. Známy jako Gent ve vlámsčině a Gand ve francouzštině. Gent bylo největší středověké město mimo Paříž v Evropě. Gent byl v období středověku významným hospodářským centrem. Majestátní štítové průčelí lemují klidné kanály a okolo se týčí nespočet památek.

Gent je krásné město mnohem menší než kapitálové Brusel Belgie (jen 250.000 obyvatel) s chráněnými středověkými fasády, než je tomu v Bruggách. Je to rušné, kouzelné a malebné město a pokaždé, jsou nové věci k objevování. Kombinace staré a moderní architektury vítá zahraniční studenty a turisty z celého světa. Vidět je tu celá škála památek, muzeí a také se tu koná největší open air festival v Evropě (Gentse Feesten) a to v létě. Gent je město, které si člověk snadno zamiluje.

Při zahájení festivalu v Gentu v roce 1914 se velký zvon Belfry zlomil.⁵⁴ Zvon byl téměř 2 a půl století starý. Tento zvon byl vyroben slavným výrobcem - Hemony v roce 1670. Teprve v roce 1948, byl instalován nový zvon „Roelandem“. Belfry fungovala jako strážní věž a byla obsazena strážemi. V případě požáru nebo jiného nebezpečí, tito muži rozezvonili bouřkový zvon, zvaný „Klokke Roelandem“.⁵⁵ Tito ochránci byly nahrazeny později kamennými sochami. U západního vchodu do katedrály zvonice dosahuje k nebesům.⁵⁶ V horní části je strážní věž, kde drak drží stráž jako symbol svobody nad obyvateli města. Od roku 1999 je zvonice je na seznamu Světového dědictví chráněných památek UNESCO.⁵⁷

Hrad Gravensteen ze 12.století leží na soutoku řek Leie a Lieve , který byl postaven pro hraběte Filipa van den Elzas. Bylo zde vězení, mincovna, soudní dvůr či přádelna bavlny. V muzeu se nachází sbírka středověkých zbraní a mučících nástrojů a popravných gilotin.⁵⁸

Katedrála svatého Bavona byla původně postavena v roce 942. Svatý Jan Baptistka Saint-Jean-Baptiste, je místo, kde byl pokřtěný císař Karel V.⁵⁹ Jediným pozůstatkem románského kostela je krypta, která je otevřena pro návštěvníky.

⁵⁴ Route you. *Belfry of Ghent* [online]. © 2006-2013 [cit. 2013-05-21]. Dostupné z: <http://www.routeyou.com/en/location/view/18/belfry-of-ghent.en>

⁵⁵ In your pocket. *Ghent* [online]. © 1995- 2013 [cit. 2013-05-21]. Dostupné z: <http://www.inyourpocket.com/Belgium/Ghent>

⁵⁶ MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998, s. 329. ISBN 1-86011-029-0.

⁵⁷ Visit Gent. *Belfry* [online]. [cit. 2013-05-21]. Dostupné z: http://www.visitgent.be/en/belfry?from_category=3332

⁵⁸ MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998, s. 334. ISBN 1-86011-029-0.

⁵⁹ In your pocket. *St Bavo's Cathedral* [online]. © 1995- 2012 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: http://www.inyourpocket.com/Belgium/Ghent/Sightseeing/Churches/St-Bavos-Cathedral_95318v

Katedrála ukrývá řadu speciálních uměleckých děl, rokoková kazatelna „Zoals Laurent Delvaux“ a mnoha soch a řezb ze dřeva. Hlavní oltář pochází z počátku 18. století. Katedrála je nesporný exponát mistrovského díla „Klanění Beránka“ od bratrů Jana a Huberta van Eyckových. Polyptych je možné obdivovat v kapli, která zabezpečená speciální skleněnou klecí.⁶⁰

Pokud se má zmínit nejpůvabnější místo ve městě je to jistě nábreží Graslei a Korenlei. Dnes je tento středověký přístav s jedinečnou řadou historických budov, které se odrážejí v dlouhodobém odlesku řeky, které je místem setkání „par excellence“.⁶¹ Mladí i staří, obyvatelé a návštěvníci, všichni se scházejí na jedné z mnoha kaváren s terasou, nebo jednoduše u vody. Jedná se o prosperující srdce vnitřního přístavu města. Každý dům na Graslei má svou vlastní historii. Na jejím východní straně má jednu z nejhezčích průčelí, výrazných cechových dobových štítů a prvků kamenosochařství. Společně tvoří příběh neuvěřitelného rozkvětu ekonomiky v Gentu, v průběhu středověku. Na druhé straně je nábreží řeky Korenlei. Pozůstalé jsou původní objekty vnějších stěn kanálu.⁶²

- **Provincie Antverpy**

Město Antverpy jsou druhé největší město v Belgii, které si během své doby vysloužilo dvě přezdívky: Nazývá se jako Rubensovo město, díky slavnému malíři- Petr Paul Rubens, druhou přezdívkou je Jeruzalém západu, díky židům, kteří v Antverpách žijí od 16. století. Antverpy leží ve vlámské části Belgie, takže se zde domluvíte nizozemsky, ale i anglicky a německy. Město leží na pravém břehu řeky Šeldy, která ho spojuje s mořem. Přístav byl vždycky zdroj bohatství města.

Dominantou města je gotická katedrála zasvěcená Panně Marii z roku 1523. Stavba katedrály trvala celých 269 let a jedná se o monumentální stavbu, k níž náleží sedm lodí a čtrnáct kaplí.⁶³

Antverpy jsou bezpochybně centrem diamantového obchodu a metropolí světové módy. Můžou se pyšnit jako druhý největší přístav Evropy, kde je možné si udělat krásnou okružní jízdu na lodi v délce 3 hodin. Město má jedno z nejbarvitějších

⁶⁰ MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998, s. 328. ISBN 1-86011-029-0.

⁶¹ Visit Gent. *Graslei and Korenlei* [online]. [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: <http://www.visitgent.be/en/graslei-and-korenlei>

⁶² MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998, s. 332. ISBN 1-86011-029-0.

⁶³ A view on cities. *KBC Tower* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: <http://www.aviewoncities.com/antwerp/boerentoren.htm>

center západní Evropy a návštěvníka nadchne každá čtvrť ve městě, která se line do jiného nádechu a atmosféry. Jsou také známé postaveným prvním mrakodrapem ve stylu art deco, postaveného v letech 1929 až 1932. V době, kdy byla stavba dokončena měla původně 87,5 metrů vysokou věž a stala se tak nejvyšší budovou v západní Evropě. Nyní slouží jako administrativní budova pro banku KBC, která je na seznamu chráněných památek.⁶⁴

Centrum Antverp není tak rozsáhlé, za to chloubu města s překrásnou historií. Náměstí Grote Markt s radnicí ze 16. Století, kde jsou stejně staré cechovními domy. Na náměstí je uprostřed krásný kašna hrdiny Silvia Braba, který je uctíván jako symbol města. Socha je vázána k jedné hezké legendě ze 12.století o obru Druonovi, který zvládl řece Šeldě a nutil odevzdávat lodníky vysoké clo. Ten kdo nechtěl obrovi zaplatit, jim obr ručně utrl ruce a hodil do řeky. Římský voják Silvius Brabo obra překonal tím, že mu mečem usekl ruce a hodil do řeky. Římský voják Silvius Brabo obra překonal tím, že mu mečem usekl ruce. Místní legenda tedy poskytuje zábavné vysvětlení původu jména „Antverpy“, jakož to „Hand werpen“ (trhání rukou).⁶⁵

Město je plné krásných uliček, uměleckých částí, galerií, prodejen, butiků a diamantového potěšení.

Katedrála panny Marie, byla postavena v brabantské gotice a je největším gotickým kostelem v nížinách. Po více než tisíc let, je pana Marie patronkou této katedrály a města Antverp, kde každý rok tisíce návštěvníků jezdí vyjádřit svou lásku k Marii. Tento kostel je mnohem víc než jen muzeum plného pokladům, je to stále aktivní místo uctívání. Severní věže katedrály Panny Marie je 123 metrů vysoká, 7 lodí, 57 oltářů a pyšní se zvonkohrou ze 49 zvony, kterými disponuje. 125 nádherných gotických sloupců a 4 cenné Rubensovy obrazy. Každý rok navštíví katedrálu přes 360.000 lidí.⁶⁶

Hrad Steen (kámen) v Antverpách je malý hrad na břehu Šeldy. Za své jméno vděčí skutečnosti, že to byla jedna z prvních kamenných staveb ve městě. Původně to bylo jádro města. U vchodu je socha muže tzv. Semini - boha plodnosti. V letech 1549-1823 sloužil hrad jako vězení. V roce 862 byl Archeologickým muzeum a v letech 1889-1890 byl opět zrekonstruován s novogotickým křídlem.⁶⁷ Od roku 1952 je uvnitř Národní námořní muzeum kde ve starých skladovacích halách z 19. století přístavu je

⁶⁴ FIGY. *De Legende* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: http://www.figy.be/legenden/Antwerpen_HerkomstAntwerpen.htm

⁶⁵ MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998, s. 353. ISBN 1-86011-029-0.

⁶⁶ De Kathedraal. *Facts and Figures* [online]. [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: <http://www.dekathedraal.be/en/weetjes.htm>

⁶⁷ Belgium view. *Het Steen* [online]. [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: <http://belgiumview.com/belgiumview/tl1/view0000418.php4>

k dispozici k nahlédnutí množství lodí vlastněných muzeem, informace o přístavu, modely lodí, mapy a navigační přístroje.⁶⁸

Antverpách zanechal stopu nejznámější barokní malíř Peter Paulus Rubens. Jeho dům – „Rubenshuis“ je jedním z nejvíce navštěvovaným monumentem ve městě.⁶⁹ Po jeho smrti byl Rubensův dům vystaven různým renovacím a byl poněkud zapomenut. V průběhu 19. století se objevila myšlenka proměnit dům v památník. Když město Antverpy bylo schopno získat dům v roce 1937, bylo nutné důkladné restaurování. V roce 1946 byl Rubensův dům - bývalá rezidence otevřena jako muzeum. Veranda a zahradní altán je nyní jediným závazným pozůstatkem komplexu ze 17.století.⁷⁰

Antverpy se mohou pyšnit jednou z nejstarších a nejznámějších zoologických zahrad v Evropě. V expozici je možné vidět polární tučňáky ve výběhu, slony, žirafy, hrochy a dalších 950 druhů živočichů s celkovým počtem přes 4000 živých zvířat. Vlastní také delfinárium, vodní akvárii a výběh pro lvy. Zoo je v programu na záchranu ohrožených zvířat. Antverpská zoo byla postavena v roce 1843, která před více než 150 lety byla jen malý kousek od městských hradeb, která se nyní rozrostla natolik, že Zoo je dominantou centra města a oázou zeleně hned vedle centrálního nádraží. Můžeme ji tedy jistě zařadit mezi hlavní atrakci pro turisty při návštěvě města Antverpy.⁷¹

Centrální nádraží zaujímá 4. místo nejkrásnějšího nádraží na světě. Není turisty, který přijede, aby nebyl unešený krásou zdobivé, velkolepé haly, jež se rozprostírá nad východem k nádražní hale. Nádraží je skvostnou, působivou a jednou z nejimpozantnější staveb ve zlaté době železnic.⁷² Vlakové nádraží bylo postaveno v letech 1898 až 1905, které nahradilo dřevěnou konstrukci nádraží postaveného v roce 1854 inženýrem Augustem Lambeauem. Monumentální hlavní budova byla navržena architektem z Brugg jménem L. Delacenserie. Obrovská stavba má 8 věží,

⁶⁸ MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998, s. 355. ISBN 1-86011-029-0.

⁶⁹ Rubenshuis. *Rubens* [online]. 2013 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: http://www.rubenshuis.be/Museum_Rubenshuis_NL/RubenshuisNL/Rubens/Rubens-en-Antwerpen.html

⁷⁰ MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998, s. 361. ISBN 1-86011-029-0.

⁷¹ Visit Antwerpen. *Antwerp zoo* [online]. 2013 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: <http://www.visitantwerpen.be/Bezoekerssite-EN/Visitors/to-do/Visitors-to-do-attractions/Visitors-to-do-attractions-Antwerp-Zoo.html>

⁷² MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998, s. 365. ISBN 1-86011-029-0.

z nichž 6 bylo poškozeno v průběhu roku 1950.⁷³ Při nedávných rekonstrukcích byly ornamenty včetně lvích soch opraveny. Barevný interiér je bohatě vyzdoben z více než dvaceti různých druhů mramoru a kamene. Hlavní sál a nádražní hala může připomínat interiér jako z paláce.⁷⁴ Nádraží má 4 úrovně kolejí (pater) a celkem 14 kolejí. Nástupiště jsou postaveny z železa a ze skla klenutým stropem, který byl obnoven v roce 1990. Převýšení železničních kolejí jsou spolu se svými mosty dekorací obohacenou o mnoho věžiček podél trati. Navržené architektem J. Van Asperenem. Zvýšená konstrukce je 3,8 km dlouhá a více než 200 malých věží byly postaveny v letech 1895 a 1898. Rozsáhlá rekonstrukce hlavního nádraží a jeho klenby, zahájena v roce 1993 byla dokončena po 16 letech před pouhými čtyřmi roky.

2.2.2 Valonský region

Valonský region leží na jihu Belgie a má jistě co nabídnout. Oficiálním jazykem je francouzština a u hranic, které tvoří s Německem je německý jazyk. Dále hraničí s Francií a Lucemburskem. Tvoří jí pět provincií a to Brabantsko-valonská provincie, provincie Hainaut, provincie Lucemburk, provincie Lutych a provincie Namur. Kombinace přírody, kultury, gastronomie a kouzla jihu, je tou pravou destinací pro dovolenou. Cestování ve valonském regionu láká k návštěvě velkých měst plných kultury a krás. Ve valonském regionu se nachází města: Charleroi, Liege, Mons, Namur a Tournai.⁷⁵ Každé z nich má jedinečný a individuální charakter se štědrá dávkou kulturního dědictví. Níže jsou uvedeny nejzajímavější atraktivity v každém městě.

- Charleroi – Valonská první metropole, historické centrum města je mnoho krásných secesních fasád např. Zlatý dům či Dům Lafleur (květina). Úřad pro cestovní ruch nabízí širokou nabídku průvodcovských služeb. Městu patří zvonice, která je zapsána na seznamu světového dědictví UNESCO, a jeho pozoruhodné muzeum fotografií, jako největší muzeum v Evropě.⁷⁶
- Liège - Historické a kulturní město na řece Meuse v srdci Arden, hodinu od hlavního města Brusel. Je rodištěm Císaře Karla Velikého a spisovatele George

⁷³ A view on cities. *Central station* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: <http://www.aviewoncities.com/antwerp/centralstation.htm>

⁷⁴ MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998, s. 365. ISBN 1-86011-029-0.

⁷⁵ Belgium Tourism. *Wallonia* [online]. © Wallonie-Bruxelles Tourisme [cit. 2013-05-23]. Dostupné z: http://www.belgiumtourism.net/contenus/welcome_to_wallonia__explore_the_south_of_belgium/en/6663.html

⁷⁶ Belgium Tourism. *Charleroi* [online]. © Wallonie-Bruxelles Tourisme [cit. 2013-05-23]. Dostupné z: http://www.belgiumtourism.net/contenus/charleroi__ville_culturelle_de_premier_plan/fr/4157.html#menu

Simenona. Zdejší univerzitní město má bohaté umělecké a architektonické dědictví se známými cyklistickými závody. Silniční komunikace je velmi přehledná, a tak nabízí návštěvníkům snadný přístup na Spa. Francorchamps, kde se jezdí Formule 1 a známý vojenský hřbitov Henri Chapelle jako druhý největší v Belgii.⁷⁷

- Mons - Kulturní město Valonska, které bude Evropským hlavním městem kultury v roce 2015.⁷⁸
- Namur - Mezi hlavní atraktivity patří Cathédrale Saint-Aubain či katedrála sv. Albána spolu s Diecézním muzeem a klenotnicí. Eglise St.-Loup přezdívaný jako kostel sv. Vlka, je považován za nejpůsobivější barokní stavbu v celé Belgii.⁷⁹
- Tournai - Historické město, je jedním z nejstarších měst v Belgii. Zvonice Beffroi, zvaná také Tour St.-Jacques je strážní gotická věž, zapsána do seznamu světového dědictví UNESCO s výškou 70m a od roku 200 je zapsána i katedrála Notre-Dame.

Vše má v sobě hlubokou historii, která se těší oblibě turistům. Valonský region nabízí mnoho vesnic s různou cestovatelskou tematikou jako jsou:

- Čarodějnice, obři a pivovary.
- Kameny, voda a ovocná vína.
- Duchové, dřeváky a bizoni.
- Břidlice, okna a likér.
- Skály, údolí a hořčice.

2.2.2.1 CGT - Generální ředitelství pro cestovní ruch

CGT má na starosti obecnou politiku vlády v oblasti cestovního ruchu a správu infrastruktury cestovního ruchu, vlastnosti Valonského regionu, seznam vypracovaný vládou. § 2: Generální ředitelství cestovního ruchu je zodpovědné za organizaci a podporu cestovního ruchu v regionu Valonsko, všemi prostředky.

⁷⁷ Belgium Tourism. *Liège* [online]. © Wallonie-Bruxelles Tourisme [cit. 2013-05-23]. Dostupné z: http://www.belgiumtourism.net/contenus/liege__la_cite_ardente__une_ville_qui_ne_dort_jamais/fr/4155.html

⁷⁸ Belgium Tourism. *Wallonia* [online]. © Wallonie-Bruxelles Tourisme [cit. 2013-05-23]. Dostupné z: http://www.belgiumtourism.net/contenus/welcome_to_wallonia__explore_the_south_of_belgium/en/6663.html

⁷⁹ Orbion. *Namur* [online]. [cit. 2013-05-23]. Dostupné z: <http://belgie.orbion.cz/namur/pruvodce/>

Hlavní činnost:

- zpracování žádostí o povolení, uznání, schválení, revize klasifikace, bez ohledu na kritérium klasifikace nebo udělení,
- udělování povolení, žebříčky a související odchylky, uznávání a schválení,
- rozpočtový závazek, likvidace a vyplácení dotací pro cestovní ruch,
- podporu cestovního ruchu ve Valonsku na jeho území a financování propagace prováděné místními organizacemi cestovního ruchu.

Dále vymezuje obsah turistického obrazu Valonska, které zahrnuje analýzu a návrh obsahu marketingu a strategie s nimi související.⁸⁰ Konstrukce a výroba publikací oficiálních brožur a dalších publikací specifických produktů cestovního ruchu ve Valonsku, kde je to výhodné, ve spolupráci s jinými subjekty, kterých se týká cestovního ruchu. Rozvoj regionálních produktů cestovního ruchu a účast na veletrzích a výstavách, ve spolupráci s jinými subjekty, kterých se týká cestovní ruch.

Odvětví a produkty cestovního ruchu:

Strukturování a ocenění je téma řízení ředitelstvím turistických produktů.

Mezi hlavní cíle se řadí:

- struktura odvětví turistických produktů ve Valonském regionu,
- vytváření a rozvoj produktů cestovního ruchu.

Již několik let Valonský region nabízí velké množství turistických nabídek, které si zasluhují být vytvořeny na reakci – nabídka/poptávka v cestovním ruchu. Nabídka CR je tvůrčím charakterem pro budoucí vytváření produktů v rámci CR. Quebec, Švýcarsko a Francie jsou zeměmi referencí v oblasti privátních a veřejných aktérů CR. Uvedené země mají strukturovaný dopad na nabídky CR za pomoci rozdílných technických prostředků umožňujících nabídku všech možných produktů na webových stránkách a současně nabízející image dané destinace, dle dobře zpracovaných webových stránek, kde je prvotní ukázka bohatství regionu.

Ředitelství produktů cestovního ruchu bylo vytvořeno pro naplnění stejných cílů na úrovni Valonska se zahraničními partnery. Specifické úkoly, které mu jsou

⁸⁰ Commissariat général au Tourisme CGT e-administration. *Structuration et valorisation* [online]. [cit. 2013-05-24]. Dostupné z: <http://cgt.tourismewallonie.be/default.aspx?pg=153af612-3225-4364-82e4-ef85e6c4d121>

svěřeny jsou stanoveny v článku 4, 4 - 6 a 8 vyhlášky ze dne 27. května 2004 o organizaci cestovního ruchu a informačního vývoje ve správě CGT a zhodnocení produktů cestovního ruchu (turistický portál, síť aj.) Odvětví produktů cestovního ruchu, které je založeno především na plánu dle KPMG, které stanovilo nabídku a poptávku s oblasti cestovního ruchu ve Valonském regionu je součástí úkolů svěřených do kompetencí výše uvedeného ředitelství. Pro splnění stanovených cílů v této studii ředitelství produktů CR oddělení, za podmětu ministerstva cestovního ruchu postupně organizovala nejdůležitější odvětví za účasti zejména vytváření strukturovaných produktů s rozdílnými partnery v oblasti přípravy fondů ERDF v období 2007-2013.

PIVOT je databáze cestovního ruchu, který je nabízen ve Valonském regionu, vyvinutá speciálně pro účet CGT, vyvinutá pouze na základě svobodného softwaru a technologií (technologie a JAVA). Databáze je distribuována a není centralizována.⁸¹ Každý partner má svou vlastní verzi a je nezávislá. Princip synchronizace dat je definován. Využíváním webových služeb vzniká nezávislost vůči technologiím

Databáze PIVOT

- Partage – sdílení.
- Information- informace.
- Valorisation – rozvoj.
- Offre – nabídka.
- Touristique – cestovní ruch.

Mezi hlavní cíle patří:

- Sdílení a sdružování turistické nabídky.
- Začlenění všech subjektů CR.
- Bezpečná výměna údajů.
- Vytvoření platformy.

Zpřístupnění pro všechny: rozvoj technologických nástrojů, zařízení a finanční podpora, technická pomoc, služby atd. V neposlední řadě využití kompletních a aktualizovaných informací o produktech CR. Důležitá je výměna informací

⁸¹ Commissariat général au Tourisme CGT e-administration. *La base de données PIVOT* [online]. [cit. 2013-05-24]. Dostupné z: <http://cgt.tourismewallonie.be/default.aspx?pg=0bc4a052-8129-4e83-a802-833ad6f6cffc>

(prověřených).⁸²

Výhody:

- Otevřený a vysoce vývojový komplexní systém.
- Nezávislý na používané technologii.
- Lepší přizpůsobení vůči změně.
- Usnadněná a standardizovaná komunikace s ostatními partnery.
- Spolehlivost díky databázím – datovým pamětím

Názorným příkladem je památka Abbay de Villers, která se nachází ve Valonském regionu jižně od hlavního města Brusel. Pyšní se tímto oceněním a to právem, jelikož je to impozantní zachovalý bývalý cisterciácký klášter. Byl založen roku 1146 mnichy z francouzského kláštera Clairvaux a největšího rozmachu dosáhl během 13. století, kdy fungoval také jako pohřebiště rodiny vévodů brabantských. Roku 1796 byl klášter během francouzské revoluce zrušen a v současné době patří mezi největší klášterní ruiny v Belgii, které navštěvují s radostí turisté z celé Evropy. Nabízí všechny jazykové mutace průvodců, včetně českého jazyka, což je obrovským přínosem.

2.2.3 Region Brusel

O Bruselu se říká, že je sice hlavním městem Belgie, ale ne belgickým městem jako takovým. Aby návštěvník viděl typické belgické město, cesta ho zavede právě do Brugg, Gentu, Antverp a desítek dalších krásných malebných měst. Brusel má hodně lidí v podvědomí z pohledu Evropské unie, kdy se píše: „Brusel nařídil či zakázal“. Ve skutečnosti je toho k objevování mnohem více než sídlo EU. Brusel má však své kouzlo. V první řadě je mezinárodním centrem evropské unie, což z něho vytváří podvědomí studeného byrokratického města s velkými honosnými budovami. Brusel ovšem není jen sídlem EU, ale i seskupením památek, architektury, společenského života, zábavy, zajímavým kotlem více kultur a symbolem vícejazyčnosti, kde jsou dva úřední jazyky. Francouzština (80%) a Nizozemština (vlámština) (20%).

Brusel je jeden z nejvíce kosmopolitních měst na světě a může se pochlubit pestrou nabídku jazyků, kultur a národností. Brusel je sídlem Evropské komise,

⁸² Commissariat général au Tourisme CGT e-administration. *La base de données PIVOT* [online]. [cit. 2013-05-24]. Dostupné z: <http://cgt.tourismewallonie.be/default.aspx?pg=0bc4a052-8129-4e83-a802-833ad6f6cffc>

Evropské rady, Evropského parlamentu, Výboru regionů a Evropského hospodářského a sociálního výboru. Město také vlastní NATO a více než 120 mezinárodních vládních organizací a přibližně 1400 nevládních organizací. S počtem 159 velvyslanectví a 2500 diplomatů je Brusel je na druhém místě na světě, pokud jde o diplomatické zastoupení. Proto je důležité, že se Brusel neomezuje jen na evropských záležitostech. Město má tak široký dopad na svět jako celek, že se stalo velmi atraktivní místem pro podnikání. Díky rozšiřující se Evropě, je Brusel mezinárodní město jako žádný jiný. 31% populace je cizího původu a to přispívá k jedinečné atmosféře, v níž kultury snadno komunikují mezi sebou navzájem.⁸³ Zdejší mezikulturní klima bylo podpořeno původní belgickou situací. Obecně tedy platí, že atmosféra v Bruselu představuje kombinaci obou kultur v mezinárodní perspektivě.

Kulturní náměstí Grand Place v centru města, je zapsáno od roku 1998 na seznam světového dědictví UNESCO. Je považováno za jedno z nejkrásnějších náměstí na světě. Náměstí tvoří cechovní domy a městská radnice s vysokou věží. Co se týče architektury a stylů, můžeme zde najít směs gotiky, renesance a baroka. Neskutečně krásná radnice, jejíž komplikovaná 100m vysoká věž je korunovaná sochou Archanděla Michaela, který představuje symbol svatého patrona města. Radnice a věž se taky rychle staly známým a proslulým symbolem města.

Původní domy na náměstí byly postaveny ze dřeva, které byly 13. srpna 1695 zničeny střelbou z děl francouzského vojska. V té době se zachovala pouze radnice a nemálo zdí kamenných kolem náměstí. V následujících letech byly cechovní domy znovu vybudovány a to z kamene. Na pohled se může zdát že každý dům je trochu jiný, ale i to nese jistý půvab a závan do historie přesto že dohromady náměstí tvoří architektonický celek. Náměstí je známé svým proslulým květinovým kobercem. Oficiálně byl první květinový koberec vytvořen v roce 1971 na náměstí Grand Place, pomocí zahradního architekta E. Stautemans, ale ve skutečnosti to bylo vyvrcholením celé série vytvořené v různých městech ve Flandrech. E. Stautemans, který se narodil v Zottegem a vystudoval v Gentu školy zahradnické, experimentoval od počátku 50. let, že jednoduché malé koberce, spíše koberce, sestávající převážně z begónií (v Knokke, Oudenaarde, Sint-Niklaas, Lille). Velice rychle si uvědomil, že květinové koberce by mohli být skvělým nástrojem pro propagaci svých milovaných begónií, s kterými on pracoval jak technicky, ekonomicky tak i esteticky. Jeho sláva se šířila a byl požádán, aby koberce vyráběl nejen v Belgii (Gent, Brugge, Antverpy, Ypres, Courtrai, Hasselt,

⁸³ Erasmus hoge school. *About Brussels* [online]. [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.erasmushogeschool.be/en/content/about-brussels>

Tongres, Mons, Durbuy), ale po celém světě (Kolín nad Rýnem, Hamburg, Lucembursko, Paříž, Londýn, Breda, Amsterdam, Haag, Vídeň, Valencia, a tak vzdálených jako Buenos Aires a Colombus, Ohio). Některé z těchto koberců jsou větší než ty vytvořené v Bruselu (77 x 24 m), stejně jako v roce 1973 mistrovské dílo v Sint-Pietersplein, Gent, která dosáhla gigantický 164 x 42 metrů. Nicméně, jak E. Stautemas sám říká, že „*Nikde není koberec krásnější a významnější, než v unikátních proslulých prostorách okolí Grand Place v Bruselu.*“⁸⁴

Manneken Pis jako bronzová soška ze 17. Století, ztělesňuje neuctivého ducha Bruselu. Z pozice kašny s chlapíkem, se nyní stala legendární postava. Je oblékaný do celé řady kostýmů a dekorací a jeho šatník nyní zahrnuje asi 800 kusů. Nejstarší kostým je z roku 1698 darován od bavorského voliče. Manneken Pis, který se bohužel stal obětí několika vandalismu, byl to v roce 1745 poprvé unesen Angličany. O dva roky později ho ukradli Francouzi. Louis XV. vyjádřil své rozhořčení a jako náhradu Bruselu věnoval bohatý kostým ve zlatém brokátu a ozdobil ho křížem svatého-Louise.⁸⁵

Stavba katedrály Sv. Michala (která sloužila jako univerzitní kostel svatého Michala a svaté Guduly) byla zahájena na počátku 13. století na příkaz Jindřicha I., vévody z Brabant. Tato doba se shoduje s výskytem pozdní gotické architektury. Stavba trvala asi 300 let, než se dokončila tato gigantická katedrála.⁸⁶ Těsně před panováním císaře Karla V., byla stavba dokončena. Jeho architektura ukazuje různé vlastnosti brabantského gotického slohu, se zachovalými zbytky románského stylu z jedenáctého století.

Klíčovým Bruselským panoramatem je futuristická nevšední stavba Atomia vymykající se jakékoliv klasifikaci co se národních symbolů týče. Atomium vzniklo jako ikona při příležitosti světové exhibice v roce 1958. Původně bylo Atomium postaveno pouze na půl roku po dobu výstavy. Ale vzhledem k obrovské úspěšnosti zdobí město Brusel nadále. Atomium symbolizuje demokratickou vůli udržovat mír mezi všemi národy, víru v pokrok, a to jak technický a vědecký a optimistickou vizi moderní budoucnosti, otevřené novému vyspělému technologickému světu v boji za lepší život pro lidstvo. Smyslem bylo představit mírové využití atomové energie. Atomium je 102 metrů vysoké, s devíti propojenými atomovými koulemi o průměru 18m, které

⁸⁴ Flower carpet. *History* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.flowercarpet.be/history/>

⁸⁵ Visit Brussels. *MANNEKEN-PIS* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://visitbrussels.be/bitc/BE_fr/monument/797/manneken-pis.do

⁸⁶ Cathedrale St. Michel. *Overview* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.cathedralestmichel.be/eng/cult_archi_vue.php?lang=eng

představují zvětšený atom 165-bilion krát, díky návrhu konstruktéra André Waterkeyn (1917-2005).⁸⁷ Pohled naskytuje neskutečný výhled na město. V okolí Atomia jsou vybudovány překrásné japonské zahrady s Japonskou věží a pavilónem.⁸⁸

Mini Evropu v roce 1987 několik historiků umění zvolilo výběr monumentů na základě těchto kritérií: sociálně kulturní a architektonické hodnoty, evropská symbolika krásy místa a technických problémů, které se zabývaly s obtížností stavby repliky na hodnotící škále od 1 do 25. Mini Evropa je výstava zmenšenin kulturních historických památek v Evropě, kdy je návštěvník obklopen atmosférou přímo v srdci Evropy. Projít se lze od Eiffelovi věže k paláci v Madridu, a okolo Londýnského Big Benu směrem k římskému koloseu.⁸⁹ Atraktivní a animovaný cesta s vizuálními a zvukovými efekty obsahuje 350 miniatur a atrakcí, které nejsou k nalezení nikde jinde než v Bruselu při návštěvě Mini Evropy.⁹⁰

Komiksy se datují již od roku 1989, kdy vzniklo i muzeum v budově slavného belgického architekta Victora Horta. Vznik komiksové centra podpořila výstava několika desítek originálních ručně vytvořených listů od samotných autorů komiksů. Největší slávu má zajisté autor komiksu o Tintinovi s jeho psem Milou, kapitánem Haddockem. Tintinova dobrodružství jsou série komických alb vytvořených podle belgického kreslíře Georges Remi (1907-1983), který psal pod pseudonymem Hergé.⁹¹ Tato série je jedna z nejpopulárnějších evropských komiksů 20. století, s překlady publikovanými ve více než 40 jazycích. Nedávno byl natočen animovaný film, který vzbudil velký úspěch. Muzeum se může pyšnit kreslenými seriály v originální kreslené podobě v počtu až 7000. Mezi další známé díla patří Spirou, Bob a Bobette, Šmoulové, Lucky Luke, Blake a Mortimer a jiní.⁹² Je to jedna velká šťastná rodina papírových hrdinů, která je k nahlédnutí pod jednou střechou v Bruselu.

⁸⁷ Atomium. *History* [online]. [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://atomium.be/#/History.aspx>

⁸⁸ *Brussels Guide*. Brussels International - Tourism and Congress, 2009, 76 s.

⁸⁹ Mini Europe. *The Park* [online]. [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.minieurope.com/en/the-park/description>

⁹⁰ *Brussels Guide*. Brussels International - Tourism and Congress, 2009, 77 s.

⁹¹ Comics center. *About us* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.comicscenter.net/en/about-us/in-short>

⁹² Visit Brussels. *Comic Strip Museum* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://visitbrussels.be/bitc/front/content/displayDetail/group/MUSEUM/id/2012.do>

3. ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU V BELGII

Tato část diplomové práce se zabývá analýzou současné nabídky cestovních kanceláří v České republice s nabídkou produktů do Belgie. Analýza poukazuje, že i přes stávající individuální turistiku v rámci cestování do Belgie, získanou z dotazníkového šetření, je na českém trhu značná míra nabídek v rámci zájezdů do Belgického království.

3.1 Analýza cestovních kanceláří v České republice

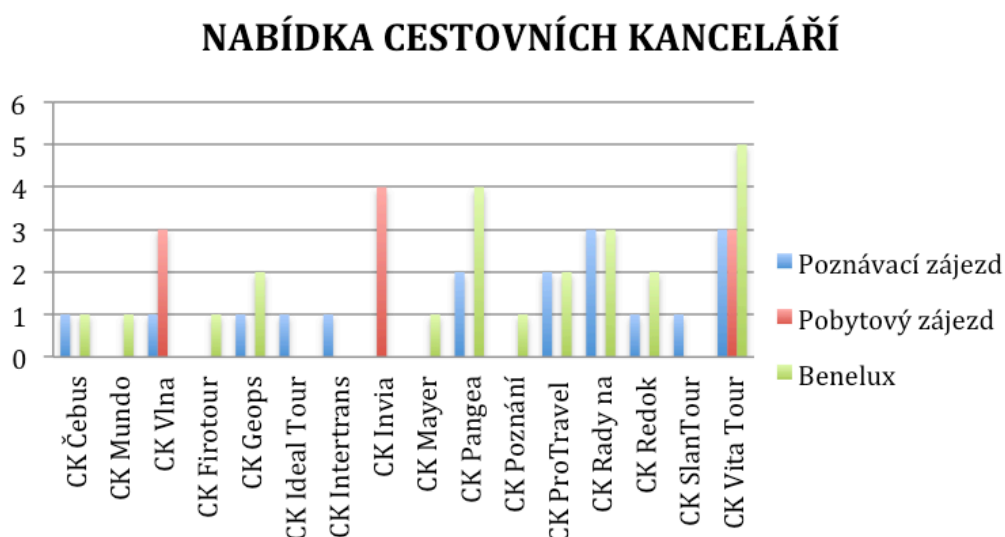
Cestovní kanceláře mají v cestovním ruchu nezastupitelnou úlohu, kdy nakupují služby od poskytovatelů, vzájemně je kombinují a výsledně vytvoří tzv. balíčky služeb. Cestovní kancelář je organizátor zájezdů s cílem vytvářet produkt cestovního ruchu v distribučním procesu jako velkoobchodník.⁹³

V rámci provedené analýzy rozsahu nabídek cestovních kanceláří na českém trhu je patrné, že jistá nabídka na trhu je a to s uvedeným grafem o počtu 16-ti cestovních kanceláří, nabízející zájezd do Belgie. Nabídka zájezdů je velmi odlišná v typu produktu, zda se jedná o pobytový či poznávací, v délce pobytu, typu dopravy a ve vybraném termínu. Byl proveden graf cestovních kanceláří s nabídkou zájezdů v rámci poznávacího či pobytového cestovního ruchu. Většina cestovních kanceláří má Belgii začleněnou v rámci zájezdu do Beneluxu.

⁹³ SYSEL, J., ZURYNEK, J. *Management cestovní kanceláře a agentury*. Praha: UJAK, 2009, s. 14. ISBN 978-80-86723-78-5.

Benelux je společné označení pro Belgii, Nizozemsko a Lucembursko v rámci integrace celní unie. Společně taky tvoří triángl, který zapadá do nabídek cestovních kanceláří, jelikož Lucembursko je malá země, je tak více propagována a navštěvována spolu s Belgií a Nizozemskem. Často jsou prodávány navíc zájezdy do Belgie a Nizozemska. Tyto tři země tak tvoří klíčovou sestavu v poznávání a cestování do Severo-západní části Evropy.

Graf 1: Nabídka cestovních kanceláří

Zdroj: autorka práce (vlastní šetření)

Z uvedeného grafu je vidět, že cestovní kancelář Vita Tour a Rady na cestu mají největší nabídku zájezdů do Belgie. Graf je nastaven na jednotky. Benelux je označen zelenou barvou, kdy většina cestovních kanceláří zájezdy do Beneluxu pořádají. Spojení těchto tří zemí, staví Belgii na druhé místo, jelikož není navštěvovaná ve většině jako cílová země v Evropě, nýbrž se z ní stává prostřední země se dvěma maximálně třemi zastávkami při projíždění Lucemburskem a Nizozemskem.

Mnoho dalších cestovních kanceláří, které se také v menší míře zájezdům věnují jsou například CK Geops, CK Mayer Crocus, CK Mundo, CK Čebus, CK Redok, CK Intertrans aj.

U vybraných cestovních kanceláří byl zvolen postup analýzy podle stanovených kritérií, kterými jsou délka pobytu, typ ubytování, možnost stravování, způsob dopravy, cena za osobu a období plánovaného zájezdu. Cílem jsou pouze zájezdy do Belgie.

3.1.1 Cestovní kancelář Rady na cestu

Cestovní kancelář Rady na cestu, je specializována na poznávací zájezdy v rámci organizovaného cestovního ruchu, s možností autobusové či letecké dopravy se zajištěním letenek, ubytování (se snídaní), transfery z i na letiště a zkušeného průvodce. Nabízí poznávací zájezdy do Belgie a Beneluxu. Cena zájezdu zahrnuje: 4x ubytování se snídaní, dopravu luxusním autokarem z/do ČR, dopravu autokarem v Belgii, služby českého průvodce a zákonné pojištění ve znění zákona č. 159/99 Sb. V ceně nejsou zahrnuty vstupy v průběhu prohlídek. V této nabídce je velmi finančně výhodný poznávací zájezd: To nejlepší z Belgie, kdy cena vychází na 5. 290 Kč s leteckou dopravou. Návštěva měst jako jsou Spa, Stavelot, Lutych, Leuven, Bruggy, Gent, Brusel a Antverpy.⁹⁴ Tento zájezd je podle časového harmonogramu velmi nabitý co se týče kulturních atraktivit. Nabízí tedy tři poznávací zájezdy podobného charakteru v rámci dopravy, ubytování a stravování. Počet dní závisí na zvolené dopravě a cena se odráží dle sezónnosti. Červen je hlavní sezóna pro turisty, proto je cena vyšší.

Poznávací zájezd Belgické království a památky UNESCO obsahuje trasu:

ATOMIUM • BRUSEL (UNESCO) • BRUGGY (UNESCO) • GENT (UNESCO) •
WATERLOO • LOVAŇ (UNESCO) • HASSELT • MECHELEN (UNESCO) •
ANTVERPY (UNESCO) ATOMIUM • BRUSEL (UNESCO) • BRUGGY (UNESCO) •
GENT (UNESCO) • WATERLOO • LOVAŇ (UNESCO) • HASSELT • MECHELEN
(UNESCO) • ANTVERPY (UNESCO).⁹⁵

Tabulka 1: Nabídka zájezdů cestovní kanceláře Rady na cestu

Název zájezdu	Počet dní	Ubytování	Doprava	Stravování	Cena za osobu	Období
POZNÁVACÍ ZÁJEZD						

⁹⁴ Rady na cestu. *Belgie poznávací zájezdy* [online]. © 2011-12 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z: <http://zajezdy.radynacestu.cz/belgie/>

⁹⁵ Rady na cestu. *Poznávací zájezd Belgické království a památky UNESCO* [online]. © 2011-12 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z: <http://zajezdy.radynacestu.cz/belgie/detail/13314/%208872-belgicke-kralovstvi-a-pamatky-unesco-bus/>

Belgické království a památky UNESCO	6	Hotel	Autobus	snídaně	8.990,-	Červenec
	5		Letecky		14.890,-	
To nejlepší z Belgie	5	Hotel	Letecky	snídaně	5.290,-	Srpen
Belgie - Okruh belgickým královstvím	6	Hotel	Autobus	snídaně	6.890,-	Září

Zdroj: autorka práce (vlastní šetření)

3.1.2 Cestovní kancelář Pangea Travel

Cestovní kancelář Pangea Travel organizuje skupinové a školní zájezdy v rámci poznávání a vzdělávání v rámci cestování po Evropě. Cena je přijatelná a za zážitky, které během tohoto zájezdu jsou připraveny jistě užitečná pro osobní rozvoj.

První zájezd do Belgie s návštěvou Anglie obsahuje trasu do města Gent, Bruggy a přes Calais do Anglie. Zpět přes Brusel s návštěvou Atomia Evropského parlamentu. Cena zahrnuje kompletní dopravu včetně trajektu a zpátečního Eurotunelu, 2x nocleh se snídaní, služby průvodce, informační materiály a mapy, cestovní pojištění, zákonné pojištění proti úpadku CK.⁹⁶

Druhý zájezd je na trase Aachen, Leuven, Gent, Waterloo, Atomium a Brusel, kde je zahrnuta návštěva Evropského parlamentu s možností sledovat zasedání a případné schůzky s naším českým europoslancem. Je velmi dobře, že na trhu jsou takové typy zájezdů jako od cestovní kanceláře Pangea Travel v rámci vzdělávání a poznávání.

Tabulka 2: Nabídka zájezdů cestovní kanceláře Pangea Travel

Název zájezdu	Počet dní	Ubytování	Doprava	Stravování	Cena za osobu	Období
POZNÁVACÍ ZÁJEZD						
Belgie s výletem do Anglie	5	Hotel – F1	Autobus	snídaně	4.950,-	Celoročně
Brusel	5	Hotel – F1	Autobus	snídaně	4.300,-	Celoročně

⁹⁶ Pangea Travel. *BRUSEL, MAASTRICHT a GENT s návštěvou PARLAMENTU EU* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z: <http://www.pangea-travel.cz/pangea/index.php/zajezdy-pro-skoly/poznavaci-zajezdy/benelux/item/72-brusel-maastricht-a-gent-s-n%C3%A1v%C5%A1t%C4%Bvou-parlamentu-eu>

s prohlídkou parlamentu, Maastricht, Gent						
--	--	--	--	--	--	--

Zdroj: autorka práce (vlastní šetření)

3.1.3 Cestovní kancelář Vita Tours

Cestovní kancelář Vita Tours se specializuje na školní a podnikové skupiny, pro které je schopna uspořádat atraktivní zájezdový balíček.⁹⁷ Na přání zajišťuje také zájezdy na veletrhy v Evropě. Poznávací zájezdy pro jednotlivce organizuje pravidelně během celého kalendářního roku a zájezdy propagujeme formou propagačních letáků. Je tedy zájem i incentivní cestovní ruch do Belgie a školní zájezdy.⁹⁸

Tabulka 3: Nabídka zájezdů cestovní kanceláře Vita Tours

Název zájezdu	Počet dní	Ubytování	Doprava	Stravování	Cena za osobu	Období
POZNÁVACÍ ZÁJEZD						
Belgie a Bruggy s vůní čokolády	4	Hotel	Autobus	snídaně	Od 3.790,-	Říjen
Okruh Belgickým králostvím	6	Hotel	Autobus	snídaně	Od 6.890,-	Září
Brusel - letecké víkendy s výletem do města Bruggy	3	Hotel	Letecky	snídaně	Od 11.990,-	Září

Zdroj: Autorka práce (vlastní šetření)

⁹⁷ Zájezdy Vitatour. *Zájezdy Belgie* [online]. © 2005 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z: <http://zajezdy.vitatour.cz/dovolena?&zeme=16&Tod=02.09.2013&str=2>

⁹⁸ Zájezdy Vitatour. *O nás* [online]. © 2005 [cit. 2013-05-29]. Dostupné z: <http://www.vitatour.cz/onas.html>

- **Ostatní cestovní kanceláře**

CK Geops nabízí jeden zájezd do Belgie v rámci poznávacího okruhu. Jinak je nabídka a trasa je ve většině zájezdů velmi shodná především v typičnosti měst, které jsou v Belgii nejoblíbenější.

- **Cestovní agentura Zájezdy zprostředkovávající zájezdy CK**

Cestovní agentura Zájezdy nabízí pobytové a poznávací zájezdy i v rámci last minute. Pobytový zájezd je většinou na 4 až 5 dní. Poznávací zájezdy jsou odvíjeny od sezóny a typu dopravy.

Tabulka 4: Nabídka poznávacích a pobytových zájezdů

Název zájezdu	Počet dní	Ubytování	Doprava	Stravování	Cena za osobu	Období
POZNÁVACÍ ZÁJEZD						
Belgické království a památky UNESCO	6	Hotel	Autobus	snídaně	11.590,-	červenec
	5		Letecky		17.490,-	
Belgie - Flandry	5	Hotel	Autobus	snídaně	Od 5.090,-	květen-srpen
Belgie okruh belgickým královstvím	6	Hotel	Autobus	snídaně	6.890,-	září
Brusel - letecké víkendy s výletem do města Bruggy	3	Hotel	Letecky	snídaně	11.151,-	červen a září
POBYTOVÝ ZÁJEZD						
Pobytový zájezd	3,4,5	Hotel 3 hvězdy až 5 hvězd	Letecky	snídaně	Od 7.690 – 9.190	květen-září

Zdroj: Autorka práce (vlastní šetření)

Mezi další zjištění patří pořádání vzdělávacích zájezdů od Střední odborná škola pro administrativu Evropské unie. Zájezd obsahuje návštěvu Belgie, Lucemburku a Štrasburku. V Belgii je trasa měst: Brusel, Antverpy, Gent, Bruggy a Waterloo. Průvodní a vysoce interaktivní je právě návštěva Evropského parlamentu v Bruselu. Nabídky jednotlivých cestovních kanceláří je obtížné srovnávat jinak než cenově a počtem dnů zájezdu, ostatní parametry lze posuzovat pouze individuálně. Ve shrnutí nabídky cestovních kanceláří jsou v rozmezí 4 – 6 dní v závislosti na typu dopravy.

Z výše uvedené nabídky cestovních kanceláří začíná průměrná cena od 6.000 Kč až do 9.000 Kč. Cena je nižší u ubytování v nižší kategorii ubytování např. Formule 1. Největší položku u zájezdu tvoří dopravní cenina, která je závislá na výběru dopravy do cílové destinace.

Využití služeb cestovní kanceláře přináší turistům pohodlí, komfort a zabezpečení. Součástí práce byl souhrnný přehled zájezdů do Belgie, které jsou nabízeny českými cestovními kancelářemi. Belgie je tedy nabízena samostatně jako cílová destinace, ale i jako součást společenství Nizozemska a Lucemburska (Beneluxu), nebo společně jenom s Nizozemím.

4. BELGIE OČIMA ČESKÝCH TURISTŮ

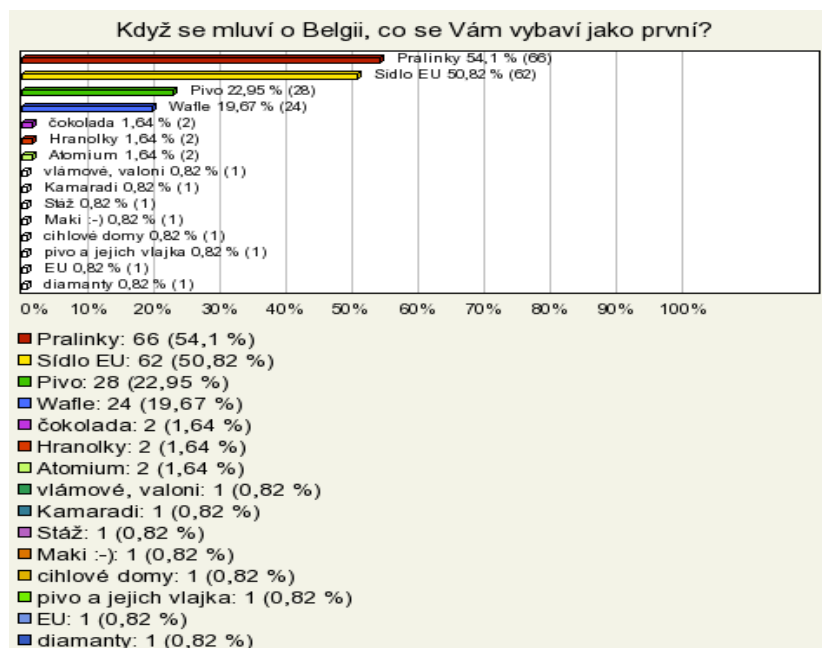
Tato kapitola se zabývá hodnocením české populace, jak Belgii vnímá a zda je pro ni dostatečně atraktivní. Následně byl proveden sběr dat a vyhodnocení, ze kterého se vytvořil návrh nového produktu vzešlý z předešlých výsledků. Belgie je od České republiky vzdálená 950 km, což jsou vzdálená i jiná evropská města, či dokonce mořská letoviska. Cílem bylo tedy zjistit, zda je o Belgii zájem a to i v rámci budoucích cest.

4.1 Výsledky dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo v České republice v období 10. 05. 2013 - 26. 05. 2013. Zúčastnilo se celkem 122 respondentů, kteří byli osloveni pomocí sociálních sítí, emailů a osobních kontaktů. Výzkum byl proveden online přes server www.vyplnto.cz. Dotazník se poté šířil mezi potencionálními respondenty. Z celkového počtu 122 respondentů navštívilo Belgii nadpoloviční většina dotazovaných. Belgii navštívilo 69 respondentů a 53 ji nenavštívilo. Dotazník byl tak rozdělen na dvě části, kde u otázky číslo 3., zda se uskutečnila návštěva v Belgii se dotazník větvil na odpověď ano či ne. Dle toho byl celý zbytek dotazníku přizpůsoben této odpovědi. Dotazník je uveden v příloze (I -IV)

Vyhodnocení první společné otázky, v rámci povědomí o Belgii:

Graf 2: Povědomí o Belgii

Zdroj:

<http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/analyza-cestovniho-ruchu-v-b/>

Povědomí o Belgii bylo překvapivě vysoké, většině, téměř nad polovinu respondentů se při pomyšlení na Belgii vybavily pralinky, poté polovinu sídlo Evropské unie, dále belgické pivo, vafle a čokoláda. Někteří shledali za první dojem belgické hranolky, či Atomium, jako jedno z památek a mnoho dalších zajímavých odpovědí konkretizujících život v Belgii. Je tedy zřejmé, že Brusel jako sídlo evropské unie je velmi progresivní v pomyšlení o Belgii společně se známými čokoládovými pralinkami, které chuťově zdobí Belgii.

4.1.1 Vyhodnocení respondentů, kteří Belgii navštívili

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 69 osob, kteří Belgii navštívili, především ženy se 75%, muži zaujaly zbylých 25%. Nadpoloviční většinu ve věkové kategorii tvoří věk mezi 18 a 25 lety. A 26% jsou lidé ve věku 26 až 35 let. Menší počet tvoří tak lidé od 36 let a více. Opět přes polovinu dotazníků tvoří studenti a celých 42% pracujících, pouze 2 respondenti jsou v důchodu. V této části tedy převažují ženy, věková skupina 18-25 let, studenti a pracující.

Belgii navštívilo přes 56% respondentů. Na otázku navazovalo větvení dotazníku a s tím spojená otázka jak byli spokojeni s uvedenou službou, na hodnotící

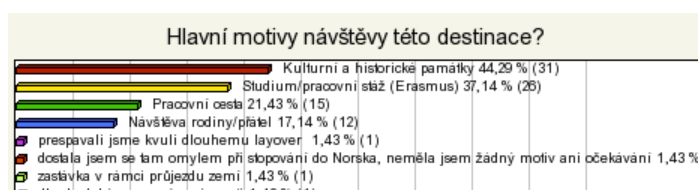
škále 1-nejlepší až 5- nejhorší, respondent se musel tedy u každé podotázky rozhodnout mezi odpověďmi „1“, „2“, „3“, „4“ a „5“. Průměrná známka kolem 2, 2 až 2,3 dosáhla u všech otázek týkajících se spokojenosti s dopravou, ubytováním, atraktivností památek a splnění očekávání. Toto zjištění lze jistě pokládat za velmi důležité při návštěvě destinace, kde většina dotazovaných byla spokojena se službami a mírou atraktivností v Belgii.

Otázka týkající se **ohodnocení jednotlivých atraktivit či vlastností země** byla velmi překvapující, většina respondentů shledává Belgii dostatečně atraktivní z hlediska památek a kultury (75,71%). U této otázky byla možnost zvolit více odpovědí, jelikož Belgie je rozmanitá země. Na druhém místě se umístila belgická gastronomie (48,57%) a dále hodnotili velmi kladně multikulturalismus (31%). Na dalších místech se umístila doprava (24%), příroda (21%), lázeňství (2,86%), cyklistika a čistota města. U této otázky byla zjištěna zajímavá souvislost u odpovědi - kultura a památky, kde byla shledána 2,3 krát větší pravděpodobnost s odpovědí na otázku spokojenosti s atraktivností památek, ohodnocená známkou 1. Respondenti, ji tak shledali za důležitou v rámci země.

Další klíčovou otázkou bylo, zda **pokud nebyly spokojeni, napsat vlastními slovy příčinu**. Tato otázka byla nepovinná, odpovědělo na ni 13 respondentů v souvislosti s nespokojeností s počasím, jazykovou bariérou, dopravou, MHD v Bruselu a subjektivním pocitem z nebezpečné stránky hlavního města Brusel.

Na otázku jaký byl **motiv návštěvy destinace**, musel respondent zvolit alespoň některou z nabízených odpovědí nebo dopsat vlastní odpověď. Hlavním motivem se opět ukázalo na prvním místě kulturní a historické spektrum, které opět dokazuje jak Čeští turisté vnímají Belgii jako vysoce atraktivní z pohledu památek. Dalším motivem cesty byla pracovní stáž či studium v rámci evropského programu Erasmus, tady se Belgie ukazuje jako žádaná cílová země pro vzdělávání a získání pracovních zkušeností. Dále motivem byla pracovní cesta a návštěva rodiny či přátel. V Belgii žije hodně českých občanů, kteří si zde našli práci či partnera a tak není divu, že se zde komunita stále zvětšuje. Minimálně respondentů bylo v Belgii v rámci tranzitního cestovního ruchu (projížděli zemí), nebo shledali motiv v pivní turistice.

Graf 3: Hlavní motivy návštěvy destinace

Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/analyza-cestovniho-ruchu-v-b/>

Za prvotně důležitou otázkou bylo, jakým **způsob dopravy** zvolili návštěvníci, zda individuálně, tudíž v rámci zajištění vlastních služeb a nebo s cestovní kanceláří či agenturou. Z 69 dotazovaných vyjelo do Belgie 62 cestujících v rámci individuální turistiky, což tvoří většinu odpovědí, rovných 88,57%. Naopak z dotazníku vzešlo, že služeb cestovní kanceláře využilo pouze 7 respondentů, tedy 11,43%.

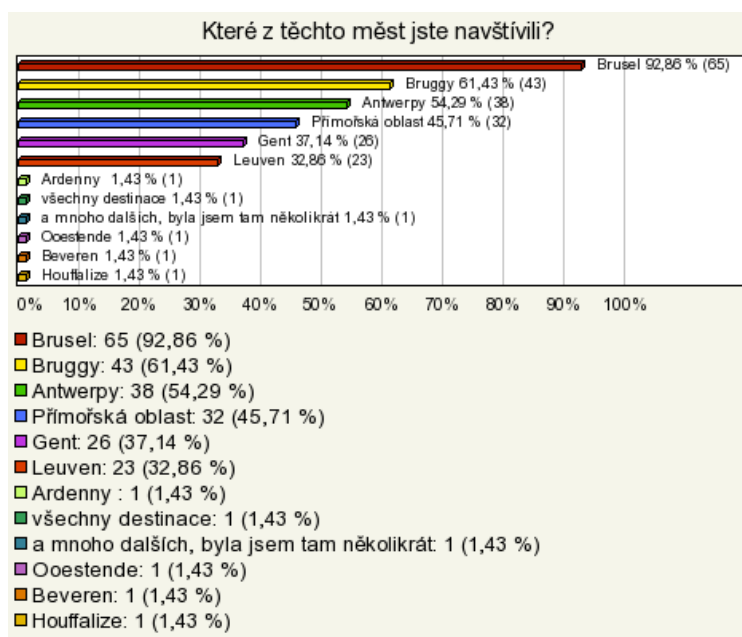
Otázka zaměřená na **dopravní spojení** mezi Českou republikou a Belgií byla zjišťujícím bodem, kde většina cestujících (47,14%) využila služeb autobusové dopravy. V dnešní době jsou na trhu dvě autobusové společnosti, které nabízejí podstatně nižší cenu za zpáteční jízdenku. Na druhém místě je letecká doprava se 22,86% , a poté respondenti zvolili cestu autem a jeden respondent zvolil cestu vlakem. Má to souvislost s finanční stránkou respondentů, kde většina shledala problém v cestování s nedostatkem financí.

Otázka **v jakém ubytovacím zařízení návštěvníci přenocovali**, byla odpovězena především v rámci služeb hotelu, kterého využilo 32,86% respondentů, 20% přespalo u příbuzných či známých, ostatní byli ubytováni v hostelu (5,71%), soukromém bytě či tři dotazovaní zvolili kemp. Většina respondentů, kteří si zvolili motivační cestu do Belgie za studiem či pracovní stáží měli ubytování v podnájmu, studentské koleje nebo pronájmu pokoje v bytu. Tito respondenti také zvolili délku pobytu více jak jeden měsíc a déle.

V dotazníku se dotazovalo na **délku pobytu v Belgii**, kdy 28,57% zvolilo pobyt v délce 2-5 dnů a jen o procento méně 27,14% bylo v Belgii více jak jeden měsíc. Tady analýza shod ukázala, že jde o respondenty s motivací za studiem či pracovní stáží. Zvolená doba 2-5 dní ukazuje, že Belgie se stává euro víkendovou cílovou zemí a je zřejmé, že si zaslouží více dní na poznávání její krásy v Belgických městech plné kultury. Výsledky také ukázaly dobu strávenou po jeden týden, či dva týdny. Jelikož je Belgie také centrem byznysu, obchodu, projektových záměrů a spolupráce s ostatními členskými zemi nebo našimi českými zastoupeními, tři respondenti jezdí do Belgie na pravidelné služební cesty. Odpovědi jsem shledala za velmi zajímavé, jelikož několik respondentů žilo v Belgii od 4 měsíců a déle, či jeden rok.

Další otázka se týkala belgických měst, které respondenti po dobu strávenou v Belgii navštívili. V dotazníku byla možnost vybrat více navštívených měst, minimálně jedno. Hlavní město Brusel navštívilo 93% respondentů při svém cestování po Belgii. Druhé místo zaujmul se svými 61% město Bruggy, na třetím jsou Antwerpy se 54%. Mezi další velmi oblíbené navštěvované oblasti patří přímořská oblast u severního moře. Na trase z Bruselu k moři patří velmi oblíbená zastávka nejenom v již zmíněných Bruggách, ale i v Gentu, kde bylo 37% respondentů. Město Leuven se svou proslulou univerzitou, navštívilo 33% návštěvníků. Mezi ostatní navštívená města v Belgii respondenti uvedly Ardenny, Beveren či Houffalize. Z níže uvedeného grafu se bude následně vycházet v další podkapitole, která tvoří návrh produktu.

Graf 4: Navštívená města v Belgii

Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/analyza-cestovniho-ruchu-v-b/>

V neposlední řadě byla ústřední otázka věnovaná **opětovné návštěvy Belgie**, která byla zvolena na konci dotazníku. Z jejího šetření se zjistila klíčová podstata, kdy o Belgii je opravdu velký zájem a skoro všichni respondenti s výjimkou jednoho dotazovaného a šesti, kteří o tom přemýšlí, by Belgii navštívili znovu.

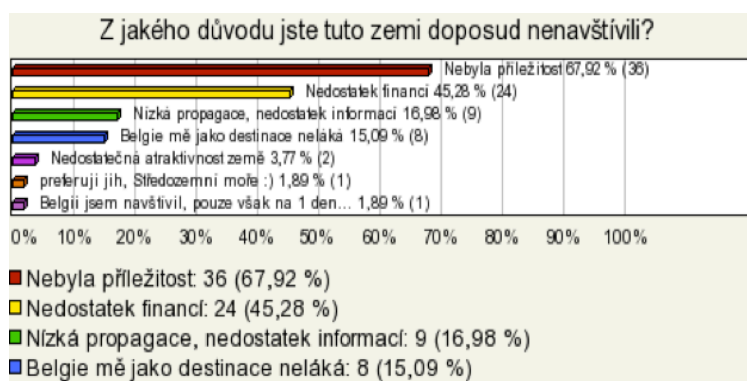
Dotazník se větil dle odpovědi zda respondent Belgii navštívil či nenavštívil. Níže je uvedený rozbor respondentů, kteří sice Belgii nenavštívili, ale jsou stále potencionálními návštěvníky díky velkému zájmu Belgii navštívit.

4.1.2 Vyhodnocení respondentů, kteří Belgii nenavštívili

Druhé části dotazníků se zaměřením na respondenty, kteří Belgii doposud nenavštívili se zúčastnilo 53 dotazovaných. Dohromady s návštěvníky Belgie je souhrnný počet 122 respondentů.

Dotazníkové šetření se zúčastnily především ženy (75%) a třináct mužů (25%). Věková skupina převažovala u kategorie 18 až 25 let (51%), poté odpovídali na otázky ve věkovém rozmezí 26 až 35 let (32%). Dále několik respondentů bylo ve věku 46 až 55 let a více. Z pohledu společenského statusu, byla nad polovina respondentů pracujících (55%) , 43% studentů a jeden důchodce. V druhé části dotazníku tedy převažují více ženy, věk 18 až 25 let společně se statusem studenta i pracujícího. První otázka byla směřovaná na zjištění z jakého důvodu doposud zemi nenavštívili.

Graf 5: Z jakého důvodu nebyla Belgie doposud navštívena

Zdroj: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/analyza-cestovniho-ruchu-v-b/>

Z šetření se ukázalo, že nad polovina (70%) neměla zatím příležitost do Belgie vyjet, dalším faktorem byl nedostatek financí (45%). V dnešní době jistě studentům nedostatek financí nedovoluje tolik cestovat, jak by chtěli. Není to problém samozřejmě jen u studentů, ale i u pracujících, kdy si lidé hlídají své výdaje a důkladně vybírají destinaci, kde utratí své peníze. Devět lidí shledalo Belgii za nízko propagovanou destinaci a osm lidí tato destinace neláká k návštěvě. Lze tedy usoudit, že někteří ještě neměli příležitost Belgii navštívit a tak se z nich stávají potenciální návštěvníci.

Další otázka se **týkala přesvědčení o návštěvě destinace**. Tato otázka byla povinná a respondenti museli napsat odpověď vlastními slovy. Odpovědi, které se shodovali vícekrát než jednou byly tři. Tři respondenti nevěděli co by je přesvědčilo, další dva uvedly opět problém s nedostatky financí, nebo čas na cestování. 46 respondentů odpovědělo individuálně a ve většině se shodují s problémy s financemi, nebo shledávají Belgii jako drahou destinaci s vysokými cenami za letenky. Myslí si, že by měla být destinace více propagovaná a zahrnovat levnější zájezdy z České republiky. Někteří by daly na doporučení, což se v dnešní době stává velmi oblíbeným trendem, kdy např. na TripAdvisor si cestující vyměňují informace a zkušenosti s návštěvou země. Dva respondenti uvedli, že by Belgii navštívili, pokud by měli příležitost.

Poslední otázka:

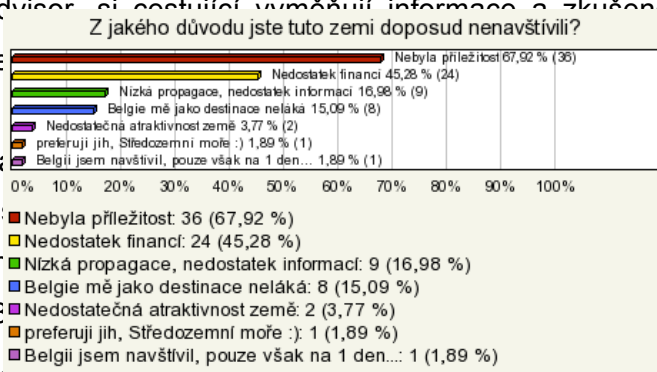
Pro cestovní ruch je

která se šíří dál jer

Téměř polovina (43%)

projevily zájem o bu

uvedeno, že nevědí, zda by Belgii navštívili. Pouze 13%, tedy 7 respondentů z 53 uvedlo, že by Belgii v budoucnu nenavštívili.

Na závěr se Belgie jeví jako dostatečně silná cílová destinace, s vysokým povědomím o kultuře a památkách, které by respondenti chtěli nebo již navštívili. Co se týče otázky ohledně návratnosti do Belgie či její budoucí návštěva, odpověděla většina velmi kladně s opakujícím se návratem do země, či uvítání její budoucí návštěvy. Cestu do Belgie zvolili téměř všichni v rámci individuální cesty, jen pár respondentů využilo služeb cestovní kanceláře. Většina zvolila tak cestu individuálně, s přespáním v hotelu, dopravu autobusem či letecky, s návštěvou šesti atraktivních měst v délce 2 až 5 dní, za předpokladu nízkých nákladů na zajištění služeb. Podle těchto získaných výsledků byl následně vytvořen návrh produktu v rámci individuální turistiky, založený na podkladech z dotazníkového šetření, aby tak produkt navazoval na potřeby cestujících.

4.2 Návrh produktu cestovního ruchu

Navrhovaný produkt vychází z dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 122 respondentů. Díky odpovědím, které se získaly, byl následně vytvořen nový produkt / návrh přizpůsobený respondentům.

V rámci individuální turistiky navštěvuje mnoho lidí samostatně destinace, bez pomoci cestovní kanceláře či agentury. Mnoho lidí si svůj pobyt v zahraničí naplánuje samo s tím, že nejsou na nikoho vázáni a mohou si spontánně užívat dobrodružství za hranicemi země. Nejsou omezeni časem nebo místem. Zajištění služeb cestovního ruchu si klienti mohou zařídit přes množství severů či přímo u cestovní kanceláře/agentury. V dnešní době většina lidí ovládá internet a je tak snadné si všechno zařídit a stát se nezávislým. Níže je uvedena analýza konkrétní nabídky služeb v rámci každé klíčové položky v sestavení vlastního package (balíčku služeb). Program v rámci poznávání je rozepsán v prvních kapitolách, kde jsou vypsány atraktivity a kulturní památky. Turista si tak může sám dle vlastního uvážení naplánovat v jaký den co navštíví naprosto nezávisle bez ohledu na třetí stranu (CK). Některé cestovní kanceláře nabízejí zajištění zájezdu na míru, či zajištění jednotlivých služeb pro cestující, kteří si program svého zájezdu chtějí naplánovat sami, ale chtějí mít alespoň nějakou jistotu v podobě rezervované letenky, auta či hotelu.

4.2.1 Doprava

Doprava do Belgie nabízí mnoho možností. Nejsnazším způsobem dopravy je cestovat autem, autobusem, nebo letem. Z Prahy do Bruselu je to vzdušnou čarou zhruba 700 km, po silnici kolem 950 km a po kolejích přibližně 970 km.

4.2.1.1 Autobusová doprava

V České republice jsou dvě velké cestovní agentury, které nabízejí cestu do Belgie za poměrně výhodnou cenu. První z nich je jedna z nejprestižnější autobusové společnosti na trhu a to Student Agency a druhá společnost je Eurolines. Níže je uvedená nabídka autobusové společnosti Student Agency.

- Společnost Student Agency

Tabulka 5: Nabídka jízdenek od Student Agency

Destinace	Směr	FLEXI JÍZDENKA	FIRST MINUTE	LAST MINUTE
Praha – Brusel	Jednosměrná	1950 Kč	950 Kč	950 Kč
	Zpáteční	3100 Kč	1690 Kč	-

Zdroj: www.studentagency.cz , vlastní zpracování. Platné ke dni 1.6.2013

Dle tabulky je vidět, že se vyplatí zakoupit zpáteční jízdenku, nebo využít speciálních slev a akcí v průběhu roku. Flexi jízdenka, je jízdenka stanovená na pevné datum s možností změny rezervace nejpozději 12 před odjezdem za poplatek 200 Kč. Jízdenka platí po dobu jednoho roku. Student Agency má velmi přehledný a snadný rezervační systém, kde je nyní nová možnost si zvolit místo v autobuse a vidět kde je k dispozici televize. V dnešní době vlastní agentura nové autobusy ve svém vozovém parku, které jsou vybaveny mini LCD obrazovkami zabudovanými u každého sedadla.

Cestující mají tak zajištěný komfort. Linka je do Bruselu velmi rychle vyprodaná, zvlášť když se jedná o svátky či prázdniny.

Za velký přínos je považována možnost elektronických jízdenek, které postačí u autobusu ukázat stevardce na mobilním telefonu či jen opsané rezervační číslo jízdenky. Ke každé jízdence je přiřazena místenka, kterou si cestující v průběhu rezervace vybere a jeden kufr s předepsanými rozměry jako u letecké dopravy. Student Agency nabízí také možnost navazujících transferů po celé České republice na odjezdové místo do Prahy či Plzně.

U tarifu first minute (předprodej) je podmínkou zakoupení jízdenky minimálně 30 dní před odjezdem s pevně stanoveným datem odjezdu či příjezdu, avšak mimo stanovované termíny: 15.12 do 15.1 (období Vánoc a Nového roku) a od 1.7 do 31.8 (období letních prázdnin). Tuto slevu již nelze kombinovat s dalšími slevami jako je mládežnický mezinárodní slevová karta ISIC, karta pro seniory či pro dětská slevová karta. U této rezervace není možnost storna, změna jízdenka lze pouze při doplacení plné flexi částky a za cenu změny rezervace nejpozději do 12 hodin před odjezdem. Počet míst ve spoji je také omezen jen pro prvních několik cestujících.

U tarifu last minute (na poslední chvíli) jde o nákup jednosměrné jízdenky na poslední chvíli před odjezdem, v rozmezí několika hodin prostřednictvím rezervačního systému. Jízdenku již nelze stornovat či změnit.⁹⁹ Cesta autobusem trvá 12 hodin, z Prahy se vyjíždí v 17:30 hodin s příjezdem do Bruselu v 5:30 hodin ráno. Po cestě jsou povinné čtyři zastávky. Od půlnoci je v autobuse povinný noční klid a podávány teplé nápoje zdarma společně s denním tiskem.

- **Společnost Eurolines**

Společnost Eurolines nabízí dopravu do Belgie z Brna, Prahy a Plzně. V Belgii má čtyři zastávky a to v Liege, Bruselu, Gentu a Antverpách. Společnost má také v Belgii zahraniční zastoupení. Eurolines nabízí obousměrnou jízdenku se slevou 20% s možností otevřené zpáteční jízdenky, tzv. otevřené datum návratu. Levnější cena je v tarifu PROMO, které je výhodné zejména v nákupu s předstihem s konkrétními daty. Jízdenku v PROMO akci nelze stornovat, ani měnit a počet míst ve spoji je také

⁹⁹ Student Agency. *Ceníky* [online]. © 2009 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z: <http://jizdenky.studentagency.cz/cs/ceniky/praha-belgie.html>

omezen. Tarif ECONOMY má flexibilní data, které je možno změnit či zrušit. Jízdenku lze zakoupit kdykoliv před odjezdem nejpozději však 3 dny před první cestou. Eurolines nabízí také základní věkové slevy, jako je 10% pro mládež a seniory. Pro děti od 0 do 3 let je sleva celých 80% a pro děti ve věku 4-12 let 50%. Dále je možnost cestovat ve skupině a získat tak slevu. Pro počet osob 6-10 je možné využít tarifu EUROLINES 6+ se slevou 15%. U počtu 11-20 osob je tarif EUROLINES 11+ se slevou 20%.¹⁰⁰

Tabulka 6: Nabídka jízdenek od Eurolines

Destinace	Směr	STANDARTNÍ JÍZDENKA	PROMO
Praha – Brusel	Jednosměrná	2050 Kč	990 Kč
	Zpáteční	3100 Kč	1800 Kč

Zdroj: www.eurolines.cz , vlastní zpracování. Platné kde dni 1.6. 2013

Ve srovnání společnosti Eurolines a Student agency, bych zvolila společnost Student Agency pro výběr cesty do Belgie.

Shledané nevýhody společnosti Student Agency ve srovnání s Eurolines:

- + komfortní autobusový vozový park,
- + dlouholetá značka na trhu,

¹⁰⁰ Eurolines. Slevy [online]. © 2003 - 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z: <https://www.elines.cz/cz/skupinove-slevy>

- + výborné reference,
- + vlastní zkušenosti,
- + levnější cena v tarifu First minute a Last minute,
- + zastávky po 4 hodinách na pauzu,
- + služby stevardky na palubě autobusu,
- + jízdní řád, s odjezdem v 17:30 z Prahy a příjezdem do Bruselu v 5:30 ráno, cestování přes noc zajistí, že den předtím a den příjezdu zůstává naprosto využitý,
- + autobus staví přímo v centru města u centrálního vlakového nádraží.

Shledané nevýhody společnosti Eurolines ve srovnání se Student Agency:

- dražší ceny za zpáteční jízdenky v tarifu promo,
- mnoho zastávek po cestě do cílové destinace (Nuremberg, Frankfurt nad Mohanem, Cologne, Aachen..),
- společnost má zahraniční pobočky po celé Evropě, nikoliv však nenabízí stejné, PROMO akce v České republice , které jsou zahraničí propagovány v rámci cestování po Evropě,
- jízdní řád – odjezd z Prahy pozdě v noci ve 22:30 s příjezdem do Bruselu ve 12:15 odpoledne,
- zastávka v Bruselu je na severním nádraží, které je jedno z méně bezpečných nádraží mimo centrum.

4.2.1.2 Letecká doprava

Letecká doprava je nejrychlejší způsob přepravy z Prahy do Bruselu za necelé dvě hodiny. Brusel má hlavní mezinárodní letiště Zaventem (BRU). V dnešní době jsou dvě letecké společnosti, které létají z Prahy do Bruselu – ČSA a Brussels Airlines. Letecká přeprava je rychlá, komfortní a relativně nejbezpečnějším způsobem přepravy. dostupná. Přestože na lince Praha – Brusel zatím nelétají žádné nízkonákladové aerolinky, lze koupit letenky u větších dopravních společností. Několik let létala společnost Wizzair na regionálním letišti za Bruselem – Charleroi, ale svoji činnost na této trase ukončila a tak plno lidem nezbývá nic jiného než využít velkých leteckých společností, či autobusové dopravy.

Výhodné letenky do Bruselu z letiště v Praze lze zakoupit například od Student Agency, Královny, skyscanneru a mnoha dalších serverů prostřednictvím rezervačního formuláře.

ČSA – České aerolinie

České aerolinie mají nový systém tarifních tříd. Ekonomická třída se rozdělila na čtyři definované a odlišitelné produkty v různých cenových hladinách - Promo, Standard, Plus a Flexi. Potom je tarif Business – první třída. ČSA nabízí věrnostní program s odměnami a výhodami v rámci programu frequent flyers (program pro časté letce). Získávají se míle za nasbírané vzdušné kilometry při cestování na účet OK Plus, který společnost vystaví na jméno držitele karty. Míle se sbírají i s využitím ostatních leteckých společností v rámci partnerství v alianci SkyTeam. Míle se dají po té proměnit za odměny v podobě bonusových letenek, či vstupu do salonu na letišti, možnosti nadváhy u zavazadel či pronájem vozu. Výhodné letenky jsou v rámci zpáteční cesty, nevyplatí se koupit jen jednosměrnou, jelikož cena je až dvakrát vyšší jako obousměrná. Výsledná analýza cen byla vyhodnocena v rámci letenek na období září 2013.

Tabulka 7: Nabídka letenek společnosti ČSA

Destinace	Směr	TARIF	TARIF	TARIF	TARIF	TARIF
		PROMO	STANDART	PLUS	FLEXI	BUSINESS
Praha – Brusel	Zpáteční letenka	1 562,-	3 001,-	5 251,-	10 651,-	15 651,-
	Večerní let	2 326,-	3 001,-	5 251,-	10 651,-	15 651,-

Zdroj:

<http://secure.csa.cz/cs/ibs/familyFaresPricer.php?sid=00001f9eb79b3492f888337931e6dac22097d>, vlastní zpracování. Platné ke dni 2.6.2013

Brussels Airlines – Bruselské aerolinie

Brussels Airlines jsou druhou leteckou společností, která nabízí letenky z Prahy do Bruselu. Společnost také nabízí speciální akce, ne však nijak specifické. Od

ostatních letenek se cena výrazně liší. Dokonce se cena může vyšplhat až na

Server	Datum	Čas	ČSA	Brussels Airlines
Student Agency - letenky	12.9. –	Ranní let	3 369,-	3 452,-
	15.9.2013			
Královna letenky online	12.9. –	Ranní let	4 014,-	3 952,-
	15.9.2013			

dvojnásobnou cenu oproti letu s ČSA. Vše ale záleží na sezonně, či svátcích. Vysoké ceny jsou především díky rezervaci přes belgické stránky letecké společnosti. Pro analýzu cenové hladiny letenek, byla zvolena polovina měsíce září. Díky společným rezervačním portálům, které prodávají všechny letenky online, je možné si zajistit letenku za velmi nízkou cenu. Z tabulky vyplývá, že je dobré, si cenu zjistit u více prodejců a porovnat ji s ostatními a dojít tak k nejnižší ceně na trhu.

Tab. x: Analýza leteckých společností

Aletenky	12.9. – 15.9.2013	Ranní let	3 125,-	3 063,-
Skyscanner	12.9. – 15.9.2013	Ranní let	3 011,-	3 065,-

Zdroj: autorka práce (vlastní šetření). Platné ke dni 2.6.2013¹⁰¹

4.2.1.3 Autem

Je možné si také zajistit cestu autem, která trvá kolem 9 až 10 hodin jízdy. Nejvyšší povolená rychlost v Belgii je 120km/hod. Z Prahy do Bruselu je to cca 950 km a trase vede přes Rozvadov, Frankfurt a Köln. Pokud je průměrná spotřeba 8 litrů/100km, vyjde cesta na 150 litrů. Při současné průměrné ceně benzínu 38 Kč/Natural 95. Cesta vychází v průměru na 5 700 Kč. Je tedy výhodné navštívit Belgii ve skupině lidí a cenu si tak rozdělit mezi sebou. Velmi užitečné je tak si spočítat spotřebu na své vozidlo a porovnat tak ceny s ostatní dopravou.¹⁰²

4.2.2 Ubytování

V Belgii se naskytuje pestrá škála ubytovacího zařízení od kempů, hostelů, B&B až po komfortní hotely ve městě. Hotel je dobré vybírat dle lokality a vzdálenosti od centra. Ubytování je v Belgii velice nákladné, zejména pokud jde o hotely ve větších městech. Ceny ubytování se mezi jednotlivými ročními obdobími mění, rozdíly mezi cenami v zimě a v létě jsou značné. Především ceny za ubytování v Belgii se mohou lišit i podle aktuálních pořádaných akcí, kongresů a významných kulturních aktivit (květinový koberec).

Pro srovnání cen v termínu 12.9 až 15.9.2013 byl využit sever www.booking.com, se zaměřením na nejvíce oblíbená města Belgie, kde jsou všechny hotely na jednom místě a klient si tak může vybrat ze široké nabídky hotelů dle specifických požadavků. Na tomto serveru se rozhodně vyplatí rezervovat hotel na více dní než jen na jednu.

Z dotazníkového šetření vyšel Brusel a Antverpy jako nejnavštěvovanější města v Belgii. Proto se tato podkapitola věnuje ubytování v těchto městech. Na základě výsledku dotazníku se průměrná cena za noc na osobu pohybuje na základě průzkumu internetových nabídek kolem 1200 Kč až 2300 Kč v termínu září. Je tak velmi

¹⁰¹ <http://www.skyscanner.net/>, <http://www.studentagency.cz/>, <http://www.kralovna.cz/>, <http://www.aletenky.cz/>.

¹⁰² Český benzín. Výpis cen [online]. © 2007-2013 [cit. 2013-06-03]. Dostupné z: <http://www.ceskybenzin.cz/aktualni-ceny-PHM-na-cerpaci-stanici/Shell/8>

individuální jaký typ ubytování klient zvolí.¹⁰³ Vzhledem k tomu, že turista přijede / přiletí do Bruselu (letecky či autobusem je to jediné příjezdové město v Belgii) je pouze na něm co je jeho cíl v Belgii. Z dotazníku bylo zjištěno, že si většina zvolila jako cílové město Brusel, proto je předpokládáno, že se návštěvník ubytuje v Bruselu. Brusel je dobře situovaným místem pro další objevování Belgie a tím je vyzýván pro návštěvu dalších cílových destinací z výsledku dotazníku jde o : Antwerpy, Bruggy, Gent a přímořská oblast u severního moře.

Ubytování je tedy na rozhodnutí cestujícího a též ovlivněno motivem jeho návštěvy zda se bude koncentrovat pouze na Brusel nebo i na další města, proto by mělo být správně rozhodnuto v rámci hledání ubytování.

4.3 SWOT analýza

SWOT analýza slouží ke zjištění interních silných a slabých stránek a externích příležitostí i hrozeb. SWOT analýzu lze použít jak v marketingu tak i managementu, zejména při hodnocení cílové destinace. Analýza vychází z předpokladu, že se vyzdvihnou přednosti a příležitosti v rámci maximalizace úspěchu a zisku za daných okolností. Společně s minimalizací nedostatků a možných hrozeb. Zkratka SWOT znamená v anglickém jazyce: S – Strengths (přednosti, silné stránky), W – Weaknesses (nedostatky, slabé stránky), O – Opportunities (příležitosti) a T – Threats (hrozby).¹⁰⁴

Silné stránky

- návratnost turistů v budoucnu,
- povědomí o evropské unii,
- motiv cesty kultura a atraktivita,
- zájem o gastronomii,
- návštěvnost Čechů,
- spokojenost se službami CR,
- multikulturalismus,

¹⁰³ Booking. *Ubytování* [online]. © 1996–2013 [cit. 2013-06-03]. Dostupné z: www.booking.com

¹⁰⁴ ZELENKA, Josef. *Marketing cestovního ruchu*. Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2007, s. 36-37. ISBN 978-80-7041-070-7.

- Belgie jako cílová destinace v rámci studijního pobytu či pracovní stáže,
- potencionální klientela,
- cyklistika,
- bohatá země v oblasti tradic,
- přímořský stát,
- kvalita služeb,
- nabídka zájezdů na trhu České republiky.

Slabé stránky

- vysoké ceny,
- belgické počasí,
- jazyková bariéra,
- nedostatek financí na cestování,
- nedostatek času,
- nízká propagace,
- dražší letecká doprava,
- vysoké daně,
- vysoké ceny za MHD.

Příležitosti

Příležitostí byla věnována samostatná podkapitola.

- mezinárodní kulturní akce,
- potencionální klientela,
- historie země,
- zapojení do zájezdů povědomí o evropských institucích.

Hrozby

- vysoké ceny produktů a služeb,
- nárůst přistěhovalců,
- zastaralá image destinace,
- nedorozumění konflikty země,
- pohled na Brusel jako sídlo evropské unie,
- finance na cestování.

4.3.1 Nové příležitosti

Z hlediska výsledků dotazníku se jako nové příležitosti objevují noví potencionální návštěvníci. Lidé mají zájem o Belgii a jejich povědomí o této zemi je velmi široké. Za velkou motivaci návštěvy do Belgie považují kulturu a památky. Belgie nabízí širokou škálu dopravních spojení jak do celé Evropy tak po Belgii. I když vlaky nejsou úplně spolehlivé co se týče jízdních řádů. Pokud návštěvníci zvolí jako cílovou destinaci Brusel, je velmi snadné cestovat vlakem za poznáním do okolních měst. Belgické vlakové dráhy nabízejí víkendové výhodné tarify s 50% slevou. Dále je zde možnost zakoupení Go Pasu(výhodná jízdenka na deset jízd po Belgii), který vyjde na 1200 Kč a umožňuje deset jízd vlakem do celé Belgie v nezávislosti na vzdálenost. Jedna cesta tak vyjde na 120 Kč.

Belgie byla popsána respondenty jako drahá destinace, v dnešní době se však ceny pomalu dostávají na stejnou cenovou hladinu jako v České republice. Velkou příležitostí jsou kulturní akce pořádané po celý rok, jak již byl zmíněn například karneval. Mezinárodní kulturní festivaly vzbuzují široký zájem a sjíždějí se zde zahraniční návštěvníci ze všech států. Další příležitostí pro kvalitní cestovní ruch, je již dobře fungující udržitelný rozvoj mezi jednotlivými regiony. Za perspektivní a udržitelný pobyt u moře lze jistě považovat severní pobřeží Belgie, které nabízí širokou škálu sportů, wellness, procházek a koupání v moři.

Příležitostí je nabízející nabídka cestovních kanceláří zaměřená na gastronomii či pivní turistiku. Belgie jako země je nazývána pivařskou velmocí, kde se celá země shodne na tom, že pivo je nejtypičtější belgický nápoj. Zajímavé jsou na něm právě ovocné chutě, které se již také dostaly do České republiky. Jelikož se pivo těší turistické oblibě, v každém městě je tak speciální pivařský obchod určený pro turisty. Není nad dovezený typický belgický dárek, originálně zabalený, jelikož každé pivo má svoji vlastní sklenici. Pivo má tak velký potenciál pro turistiku. Jako další příležitost pro cestování do Belgie, byla shledána dopravní stránka.

Doprava byla výše zanalyzována, avšak má své příležitosti. Z dotazníku vyšlo, že většina respondentů shledává Belgii jako drahou destinaci a drahými náklady na dopravu.

Tím se naskytuje příležitost pro znovu zavedení nízkonákladových leteckých společností. Před několika lety, létala společnost Wizzair, která lety ukončila a léta již jen do holandského Eindhovenu. Brusel by měl větší možnost a otevřenou bránu pro nové potencionální turisty při zavedení nízkonákladové linky.

Belgie má velkou příležitost v rozvoji integrace. Češi a Slováci, kteří pracují v Bruselu mají založený spolek, komunitu. Tato komunita se pravidelně setkává a navzájem si všichni pomáhají v rámci soužití za hranicemi České republiky.

Poslední příležitostí je zviditelnění se na veletrzích a více propagovat zemi v zahraničí.

Zabývat se zejména inovativní a ekologickou turistiky v resortech, zaměřovat na segmentaci zákazníků na základě nových spotřebních trendů, aktivní poznávání přírody a nových dopravních technologií k zavedení v regionech. Belgie je destinací s vysoce diferenciovanou nabídkou služeb či produktů. Podpora dopravy v Belgii, zejména pro studenty, víkendové zlevněné jízdné na vlak a městská kola.

Očekávaná zajímavá nabídka vycestovat do Belgie za neobvyklou službou za přijatelných cenových podmínek. Cílená propagace a vliv na doporučení přátel, uvedli respondenti hned po nedostatku financí a času.

4.4 Produkt v rámci individuálního cestovního ruchu

Nový produkt je výsledkem dotazníkového šetření individuálních turistů, kteří odpověděli na specifické otázky o cestování do Belgie. Vychází z průzkumu o jejím podvědomí, na které respondenti odpovídaly. Z dotazníku se vycházelo při vzniku nového produktu. Respondenti očekávají něco více od nabídky, co se bude lišit od ostatních na trhu, jelikož je velká konkurence. Nabídka musí být tedy lákavá, smysluplná, atraktivní spojená se spousty zážitky, které budou poté sdíleny a předávány dále. Předmětem této diplomové práce bylo vycházet z výsledků dotazníkového šetření a navrhnout produkt cestovního ruchu na jeho základě. Vzhledem k výsledku analýzy cestovních kanceláří nabízejících produkty do Belgie, kdy je nabízena opravdu široká škála služeb, byl vypracován návrh nového produktu v rámci individuální turistiky na základě výsledků v dotazníku.

„Belgie – o stupeň více“

Z provedeného dotazníkového šetření vyplynulo, že nejvíce oblíbeným druhem dovolené je pobytový zájezd v zahraničí v rámci individuální turistiky. Turisty do Belgie láká kultura a její atraktivity spojené s belgickou gastronomií. Z těchto důvodů byla pro návrh produktu cestovního ruchu vybrána následující kombinace služeb. Cílenými destinacemi v Belgii byly vybrány následující: Brusel, Antverpy, Severní pobřeží země,

Gent a Bruggy. Přesto, že většina respondentů provedeného výzkumu by volila ubytování v hotelu, byl produkt přizpůsoben podmínkám vycházejících z dotazníkového šetření, kdy návštěvníci by uvítali levnější balíček služeb a zajímavou nabídku s možností cestování do okolních měst. Produkt je nastaven pro věkovou kategorii 18 až 35 let vyplývající z návštěvnosti Belgie z dotazníkového šetření. Doprava byla zvolena autobusem a letecky, také na základě dotazníku společně s ohledem na cenu. Ne všem může cesta autobusem po dobu 12 hodin vyhovovat a tak lze zvolit dopravu letecky se společností ČSA, kdy příjezd do Bruselu bude také v ranních hodinách, program tak vždy zůstane stejný.

Produkt byl zvolen na základě dotazníkového šetření jako neorganizovaný a dlouhodobý cestovní ruch.

Název produktu byl zvolen: „ Krásy Belgie – O stupeň více!“, jelikož Belgie je známá svými několika druhy stupňů piv a přidaná hodnota, která by měla v programu být, je právě stupeň navíc, kdy turisté touží po něčem novém, nevšedním a atraktivním.

Tabulka 8: Návrh produktu

Název návrhu nového produktu:	Krásy Belgie – o stupeň více!
Cílová skupina návštěvníků	18 až 35 let
Destinace	Brusel, Antverpy, Gent, Bruggy, Oostende
Forma dopravy	Luxusním autobusem společnosti Student Agency s rezervací jízdenky 30 dní dopředu v rámci First minute nabídky. / Letecky s odletem z Prahy 12.9.2013 v ranních hodinách
Termín	Čtyřdenní zájezd v termínu 11.9. – 15.9. 2013 (nezahrnuto cestování přes noc)
Stravování	Možnost snídaně v hotelu/hostelu/BB, samostatné stravování v průběhu pobytu nezávisle na ubytování
Ubytování	Hotel/Hostel/B&B

Cena na osobu	1 690 Kč/osoba autobusem Student Agency / 3 011 Kč/ osoba letecky s ČSA Ubytování hotel: cca 1 100 Kč až 3 500 Kč osoba/noc, dvoulůžkový pokoj vychází na stejnou cenu, závisí na vzdálenosti od centra a počtu hvězd
Cena zahrnuje	Dopravu autobusem či letecky , 3x ubytování v hotelu,
Cena nezahrnuje	Vstupy, stravování, pojištění, vnitrostátní dopravu na území

Zdroj: autorka práce (vlastní šetření)

- **Program zájezdu**

Program zájezdu je sestaven z široké nabídky památek, zajímavých míst a doporučení, kam se mohou návštěvníci podívat. Rozhodnutí jakou památku, výlet, či den zvolí, je zcela na turistech. Kombinace vybraných měst s atraktivitami umožní cestujícím si tak svobodně, nezávazně a spontánně vybrat o jakou část mají zájem. Program byl navržen tak, aby cestování po okolních městech bylo o víkendu z důvodu možnosti 50% slevy na vlak.

1.den

První varianta odjezd z autobusového nádraží Florenc v 17:30 hodin. Trasa: Praha – Plzeň – Luxemburg –Brusel.

Druhou variantou odlet Z Prahy do Bruselu ranním letem 12.9. s příletem v dopoledních hodinách.

2.den

Příjezd autobusem v 5:30 do Bruselu či přílet dopoledne, ubytování v hotelu.

Program: Návštěva Parlamentária (vzdělávací centrum o evropské unii a evropském parlamentu, formou interaktivního představení) a procházka pěšky ke Královskému paláci a zahradám. Vyhlídka na město a cesta malebnými belgickými uličkami dolů na náměstí Grand Place s ochutnávkou tradičních vafelí u sošky Maniken Piss (čůrající

panáček). Návštěva tradičního belgického baru Dellirium, které je jedno z nejvíce oblíbených turistických míst s ochutnávkou piv okolo 400 druhů. Návštěva Katedrály sv. Michala, či muzea komiksů.

3.den

Program: V dopoledních hodinách odjezd do Waterloo s cílem navštívit historický památník připomínající klíčovou bitvu ukončující tažení Napoleona Evropou. Možnost posezení ve známé restauraci Beavouc, odkud je známý obraz sedícího Napoleona u tamního krbu. Cesta vlakem do Antverp za objevování krás města. S možností návštěvy jedné z největších zoo v Evropě, diamantového a Rubensova muzea, radnice na náměstí, rozsáhlá obchodní třída a procházka podél řeky Šeldy až k opevněnému kamennému hradu. Večerní romantické posezení v centru města v restauraci na místních gastronomických specialitách. Cesta zpět do Bruselu.

4. den

Program: Výlet do nejkrásnějšího belgického města Bruggy s návštěvou věže Belfort, gotického kostela Panny Marie, radnice na náměstí spolu se zvonicí, nábřeží Graslei a obdivem cechovních domů. Nákup pralinek a suvenýrů. V neposlední řadě projížďka lodkou po kanále. Po cestě zpět návštěva historického města Gent. Návrat do Bruselu.

5.den

Program: Dopolední návštěva Atomia, s nezapomenutelným zážitkem společně s procházkou japonskými zahradami či návštěvy Mini Evropy.
Večer v 18:30 odjezd autobusem z Bruselu do Prahy, či letecky ve večerních hodinách.

6. den

Příjezd do Prahy autobusem v 6:30 místního času.

Z uvedeného šetření vyplývá ve vztahu k dotazníkovému šetření by byl produkt individuálního cestovního ruchu přizpůsoben ceně dopravy, která je výše klasifikována. Většina má zájem navštívit, či již navštívila známá belgická města, který byla uzpůsobena do programu zájezdu. Balíček vlastních služeb si může sestavit každý sám, je potřeba pouze internet a ovládat cizí jazyk. Dnes je vše přizpůsobeno širší klientele a tak jsou mnohé stránky generovány v mnoha jazykových mutacích. Cestu si lze sestavit až po objednání letenek, hotelu, rezervace výhodných vstupenek

do muzea například. Ohledně dopravy, která tvoří hlavní část výletu, je dobré mít přehled o trhu a pohybujících se cenách a mít tak možnost si zajistit nejlevnější letenku či jízdenku. Cestovní kanceláře nabízejí také možnost zakoupení služeb zvlášť, s tím, že požadují za provedení provizi. V dnešní době je opravdu pohodlné si vše zařídit tzv. z domova, kdy už je k dispozici i elektronická palubní letenka, pokud cestující nemá zavazadlo na odbavení.

Trasa a harmonogram je časově a místně nezávislá pro cestujícího. Ve skutečnosti vše lze řešit ad hoc (případ od případu, dle situace).

ZÁVĚR

Diplomová práce se věnovala analýze cestovního ruchu v Belgii. Hlavním cílem bylo představit Belgii, jako cílovou destinaci s jejími atraktivitami. Ke zjištění informovanosti a povědomí českých turistů o Belgii, bylo vytvořeno dotazníkové šetření, které přineslo velmi kladné a povzbudivé výsledky. Nejenom, že Belgii navštívila nad polovina dotazovaných, nýbrž i Ti, co Belgii ještě nenavštívili to mají v plánu. Respondenti, kteří v Belgii byli, by ji navštívili opět. Tyto výsledky, zajišťují správný pohled na Belgii jako destinaci cestovního ruchu z pohledu českých turistů, jelikož zájem a návrat do destinace, či její plánovaná návštěva, bere Belgii v očích českých turistů na zřetel. Vysoká informovanost a uvedené motivy v rámci návštěv za kulturou, řadí Belgii za jistě zajímavou a atraktivní zemi. Dalším zjištěním byly cestovní kanceláře a jejich český trh s nabídkou zájezdů do Belgie. V rámci tohoto šetření byl vypracován graf s nabídkou zájezdů. Belgie je propagována jako destinace v rámci typologie druhu zájezdů např. UNESCO památky v Belgii a Okruh Belgickým královstvím. Dospělo se ke zjištění, že nejvíce navštěvovaná a tudíž i zařazená města v rámci cestování v Belgii jsou majoritní Bruggy, Antverpy, Gent a hlavní město Brusel.

Výsledkem mé diplomové práce bylo zjištění, že pro české turisty je Belgie atraktivní destinací a to vystihuje skutečnost, že hlavní motivací návštěvy je kulturní a historická stránka. I přestože, Brusel je mnoha Evropany považován za „nudný“, jelikož jej vidí jako uměle vytvořené centrum Evropy a domovem eurokratů, ho stále respondenti shledali za místo k návštěvě. Ti, co Brusel navštívili, tak řeknou odlišný příběh, příběh o báječných restauracích, kavárnách a nejlepších pivech.

V neposlední řadě, byla vytvořena SWOT analýza, která shledala mnoho výhod k návštěvě Belgie a následně k tomu byly vypsány příležitosti vhodné k rozvoji cestovního ruchu v Belgii.

Na závěr byl vytvořen návrh individuálního cestovního ruchu, na základě analýzy trhu českých cestovních kanceláří a dotazníkového šetření. Návrh produktu byl přizpůsoben na nižší cenovou hladinu. Byla provedena analýza dopravy z České republiky do Belgie, na jejímž základě se odvíjel návrh produktu.

Belgie zůstává v očích českých turistů jako atraktivní cílová destinace v rámci individuálního cestovního ruchu a vysokým potencionálem návštěvnosti.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

HAMARNEHOVÁ, Iveta. Geografie cestovního ruchu: Evropa. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-807-3800-932.

PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. Výkladový slovník cestovního ruchu. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. ISBN 80-239-0152-4.

PETRŮ, Zdeňka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: IDEA SERVIS, 2007. ISBN 978-80-85970-55-5.

SYSEL, J., ZURYNEK, J. *Management cestovní kanceláře a agentury*. Praha: UJAK, 2009. ISBN 978-80-86723-78-5.

ZELENKA, Josef. *Marketing cestovního ruchu*. Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2007. ISBN 978-80-7041-070-7.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

BRUSSELS BRUGGY AND ANTWERPEN. Autralia: Lonely Planet Publications Pty Ltd, 1999. ISBN 1-86450-070-0.

BRUSSELS GUIDE. Brussels International - Tourism and Congres, 2009.

MASON, Antony. *Cadogan Guides: Brussels, Bruges, Ghent, Antwerp*. London: The Globe Pequot Press, 1998. ISBN 1-86011-029-0.

Seznam použitých internetových zdrojů

A-LETENKY. [online]. [cit. 2013-06-02]. Dostupné z: <http://www.aletenky.cz/>.

A VIEW ON CITIES. *KBC Tower* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: <http://www.aviewoncities.com/antwerp/boerentoren.htm>

ATOMIUM. *History* [online]. [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://atomium.be/#/History.aspx>

BELGIAN BREWER. *Beer styles* [online]. © Belgian Brewers [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.belgianbrewers.be/en/beer-culture/the-art-of-beer/beer-styles/>

BELGIAN RAIL. *Travelling* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.belgianrail.be/fr>

BELGIE. *Správní členění Belgie* [online]. 2000 [cit. 2013-05-09]. Dostupné z: <http://www.belgie.cz/spravni-cleneni-belgie/>

BELGIUM TOURISM. *Wallonia* [online]. © Wallonie-Bruxelles Tourisme [cit. 2013-05-23]. Dostupné z: http://www.belgiumtourism.net/contenus/welcome_to_wallonia__explore_the_south_of_belgium/en/6663.html

BELGIUM VIEW. *Het Steen* [online]. [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: <http://belgiumview.com/belgiumview/tl1/view0000418.php4>

BELOVED LINENS. *Brussel Lace* [online]. [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://www.belovedlinens.net/lace/Brussels.html>

BLANCS MOUSSIS. *About the Blancs Moussis* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z: <http://www.blanc-moussi.com/index.php?page=English>

BRUGGE. *Guided visits* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z: <http://www.brugge.be/internet/en/toerisme/sightseeing/geleidebezoeken.htm#2>

BUSINESS BELGIUM. *Infrastructure* [online]. © 2010 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: http://business.belgium.be/en/investing_in_belgium/reasons_to_invest/infrastructure/

CARNAVAL DE BINCHE. *Folklore* [online]. © 2011 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://www.carnavaldebinche.be/programme-jour-gras.html>

CATHEDRAL ST. MICHEL. *Overview* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://www.cathedralestmichel.be/eng/cult_archi_vue.php?lang=eng

CGT. Commissariat général au Tourisme CGT e-administration. *Structuration et valorisation* [online]. [cit. 2013-05-24]. Dostupné z: <http://cgt.tourismewallonie.be/default.aspx?pg=153af612-3225-4364-82e4-ef85e6c4d121>

COMICS CENTER. *About us* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.comicscenter.net/en/about-us/in-short>

CZECH TOURISM. *Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku* [online]. © 2005-2013 [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

ČESKÝ BENZÍN. *Výpis cen* [online]. © 2007-2013 [cit. 2013-06-03]. Dostupné z: <http://www.ceskybenzin.cz/aktualni-ceny-PHM-na-cerpaci-stanici/Shell/8>

ČSA. Czech airlines. [online]. [cit. 2013-02-06]. Dostupné z: www.csa.cz

DE KATHEDRAAL. *Facts and Figures* [online]. [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: <http://www.dekathedraal.be/en/weetjes.htm>

DE LIJN. *Mission statement* [online]. © 2012 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z: <http://www.delijn.be/en/over/missie/index.htm>

EDUCO. *Venkovská turistika v Belgii* [online]. [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: <http://www.scienceshop.cz/default.asp?lang=cz&ids=0&ch=240&typ=1&val=64464>

ERASMUS HOGE SCHOOL. *About Brussels* [online]. [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.erasmushogeschool.be/en/content/about-brussels>

EURAIL. *Rail network* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z: <http://www.eurail.com/trains-europe /trains-country/trains-belgium>

EUROLINES. *Slevy* [online]. © 2003 - 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z: <https://www.elines.cz/cz/skupinove-slevy>

EUROPA. *Belgie* [online]. 2007 [cit. 2013-05-09]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/belgium/index_cs.htm

EUROSKOP. BELGIE. *Euroskop* [online]. © 2005-13 [cit. 2013-05-03]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/504/ sekce/belgie/>

EXPETICA. *Country Facts* [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z: http://www.expatica.com/ be/essentials_moving_to/country_facts/belgian-transport-system-17848.html

FIGY. *De Legende* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: http://www.fgy.be/legenden/Antwerpen_HerkomstAntwerpen.htm

FLANDERS. *Location in the heart of Europe* [online]. [cit. 2013-05-19]. Dostupné z: <http://www. flanders.be/en/discover-flanders/facts-figures/location-heart-europe>

FLOWER CARPET. *History* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.flowercarpet.be/history/>

GOBELINS ART. *About us* [online]. © 2003-2010 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://www.gobelins-art.be/static/about.asp>

HISTORIE BELGIE. Martin Jurek, In: *Geografie Evropa* [online]. 2007 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://geo-evropa.upol.cz/staty/belgie/historie-belgie/>

IN YOUR POCKET. *Ghent* [online]. © 1995- 2013 [cit. 2013-05-21]. Dostupné z: <http://www.inyourpocket. com/Belgium/Ghent>

INFOTEC. *Structure* [online]. © S.R.W.T. 2013 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.infotec. be/index.aspx?PageId=633033522213724902>

KRÁLOVNA. [online]. [cit. 2013-06-02] Dostupné z: <http://www.kralovna.cz/>

LONELY PLANET. Belgium, history. In: *Lonely planet: Belgium, history* [online]. 2013 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.lonelyplanet.com/belgium/history>

MINI EUROPE. *The Park* [online]. [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.minieurope.com/en/the-park/description>

ORBION. *Belgie* [online]. 2013 [cit. 2013-05-10]. Dostupné z: <http://belgie.orbion.cz/stat/pruvodce/jazyk-1793/>

PANGAAL TRAVEL. *BRUSEL, MAASTRICHT a GENT s návštěvou PARLAMENTU EU* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z: <http://www.pangea->

travel.cz/pangea/index.php/zajezdy-pro-skoly/poznavaci-zajezdy/benelux/item/72-brusel-maastricht-a-gent-s-n%C3%A1v%C5%A1t%C4%9Bvou-parlamentu-eu

PORTAL BELGIUM. Tourism. *Portal Belgium: Tourism* [online]. 2009. vyd. 2009 [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: http://www.belgium.be/en/about_belgium/tourism/

RADY NA CESTY. *Belgie poznávací zájezdy* [online]. © 2011-12 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z: <http://zajezdy.radynacestu.cz/belgie/>

ROUTE YOU. *Belfry of Ghent* [online]. © 2006-2013 [cit. 2013-05-21]. Dostupné z: <http://www.routeyou.com/en/location/view/18/belfry-of-ghent.en>

RUBENS HUIS. *Rubens* [online]. 2013 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: http://www.rubenshuis.be/Museum_Rubenshuis_NL/RubenshuisNL/Rubens/Rubens-en-Antwerpen.html

SKY SCANNER. Dostupné z: <http://www.skyscanner.net/>

STIB. *About us* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.stib.be/corporate.html?l=en>

STUDENT AGENCY. *Ceníky* [online]. © 2009 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z: <http://jizdenky.studentagency.cz/cs/ceniky/praha-belgie.html>

VISIT BELGIUM. *Beer* [online]. © 2009 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.visitbelgium.com/?page=beer-lovers>

UNESCO. *Historic Centre of Brugge* [online]. © 1992-2013 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z: <http://whc.unesco.org/en/list/996>

VISIT ANTWERPEN. *Antwerp zoo* [online]. 2013 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z: <http://www.visitantwerpen.be/Bezoekerssite-EN/Visitors/to-do/Visitors-to-do-attractions/Visitors-to-do-attractions-Antwerp-Zoo.html>

VISIT BRUSSELS. *MANNEKEN-PIS* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://visitbrussels.be/bitc/BE_fr/monument/797/manneken-pis.do

VISIT GENT. *Belfry* [online]. [cit. 2013-05-21]. Dostupné z: http://www.visitgent.be/en/belfry?from_category=3332

ZÁJEZDY VITATOUR. *Zájezdy Belgie* [online]. © 2005 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z: <http://zajezdy.vitatur.cz/dovolena?&zeme=16&Tod=02.09.2013&str=2>

Seznam ostatních zdrojů

VYPLN TO. Dostupné z: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/analiza-cestovniho-ruchu-v-b/>

Výroční zpráva AGROFERT HOLDING za rok 2011 [online]. 18. 8. 2012 [cit. 2012-08-18]. Dostupné z: <http://www.agrofert.cz/?288/vyrocnizpravy>

SEZNAM GRAFŮ a TABULEK

Seznam grafů

Graf 1: Nabídka cestovních kancelářů	45
Graf 2: Povědomí o Belgii	51
Graf 3: Hlavní motivy návštěvy destinace	53
Graf 4: Navštívená města v Belgii	55
Graf 5: Z jakého důvodu nebyla Belgie doposud navštívena	56

Seznam tabulek

Tabulka 1: Nabídka zájezdu cestovní kanceláře Rady na cesty	46
Tabulka 2: Nabídka zájezdu cestovní kanceláře Pangea Travel	47
Tabulka 3: Nabídka zájezdu cestovní kanceláře Vita Tours	48
Tabulka 4: Nabídka poznávacích a pobytových zájezdů	49
Tabulka 5: Nabídka jízdenek od Student Agency	59
Tabulka 6: Nabídka jízdenek od Eurolines	61
Tabulka 7: Nabídka letenek společnosti ČSA	63
Tabulka 8: Návrh produktu	64

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník	I
Příloha B – Regiony v Belgii	V
Příloha C – Provincie v Belgii	VI

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazník

Ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku pro moji diplomovou práci na téma: Analýza cestovního ruchu Belgie. Určeno všem, kteří mají zájem o cestování. Dotazník je rozdělen do dvou částí.

Velmi Vám děkuji za Vaší pomoc a čas!

Pozdravy z Belgie,

Markéta Seidlová

1. Když se mluví o Belgii, co se Vám vybaví jako první?

Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 4 možnosti.

- Pivo
- Vafle
- Pralinky
- Sídlo EU
- Vlastní odpověď:

2. Navštívili jste Belgii? (následné větvení dotazníku)

- Ano
- Ne

3. Jak jste byli spokojeni? (1-nejlepší až 5- nejhorší)

U každé podotázky prosím zvolte odpověď v rozpětí 1-5:

Jak jste byli spokojeni s dopravou?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Jak jste byli spokojeni s ubytováním?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Do jaké výše jste byli spokojeni s atraktivností památek?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
Splnila Belgie Vaše očekávání?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

4. Co byste ohodnotili kladně?

Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 6 možností.

- Gastronomie
- Kultura a památky
- Příroda
- Lázeňství
- Multikulturalismus
- Doprava
- Vlastní odpověď:

5. Pokud jste nebyli spokojeni, prosím vypište příčiny: (nepovinná otázka)

(text)

6. Hlavní motivy návštěvy této destinace?

Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 4 možnosti.

- Kulturní a historické památky
- Návštěva rodiny/přátel
- Studium/pracovní stáž (Erasmus)
- Pracovní cesta
- Vlastní odpověď:

7. Jakým způsobem jste cestovali?

- S CK/ CA (Cestovní kancelář, agentura)
- Individuálně

8. Jaký dopravní prostředek jste využili?

- Letadlo
- Auto
- Autobus
- Vlák

9. V jakém ubytovacím zařízení jste přenocovali?

- Hostel
- Hotel
- Příbuzní/přátelé
- Kemp
- Vlastní odpověď:

10. Jaká byla Vaše délka pobytu?

- 1 den
- 2-5 dní
- 1 týden
- 2 týdny

- 3 týdny-1měsíc
- 1 měsíc a déle
- pravidelně-služební cesty
- Vlastní odpověď:

11. Které z těchto měst jste navštívili?

Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 6 možností.

- Brusel
- Antverpy
- Bruggy
- Gent
- Leuven
- Přímořská oblast
- Vlastní odpověď:

12. Navštívili byste Belgii znovu?

- Ano
- Ne
- Možná

13. Pohlaví:

- Muž
- Žena

14. Věková skupina:

- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56 a více

15. Společenský status:

- Student
- Pracující
- Důchodce

16. Z jakého důvodu jste tuto zemi doposud nenavštívili?

Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 5 možností.

- Nedostatečná atraktivnost země
- Nízká propagace, nedostatek informací
- Nebyla příležitost
- Nedostatek financí

- Belgie mě jako destinace neláká
- Vlastní odpověď

17. Co by Vás přesvědčilo, aby jste Belgii navštívili?

(text)

18. Co by Vás vedlo k návštěvě této destinace?

Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 7 možností.

- Gastronomie
- Kultura a památky
- Příroda
- Lázeňství
- Multikulturalismus
- Pracovní cesta
- Studijní/pracovní pobyt (Erasmus)
- Vlastní odpověď:

19. Plánujete Belgii v budoucnu navštívit?

- Ano
- Ne
- Nevím

20. Pohlaví:

- Muž
- Žena

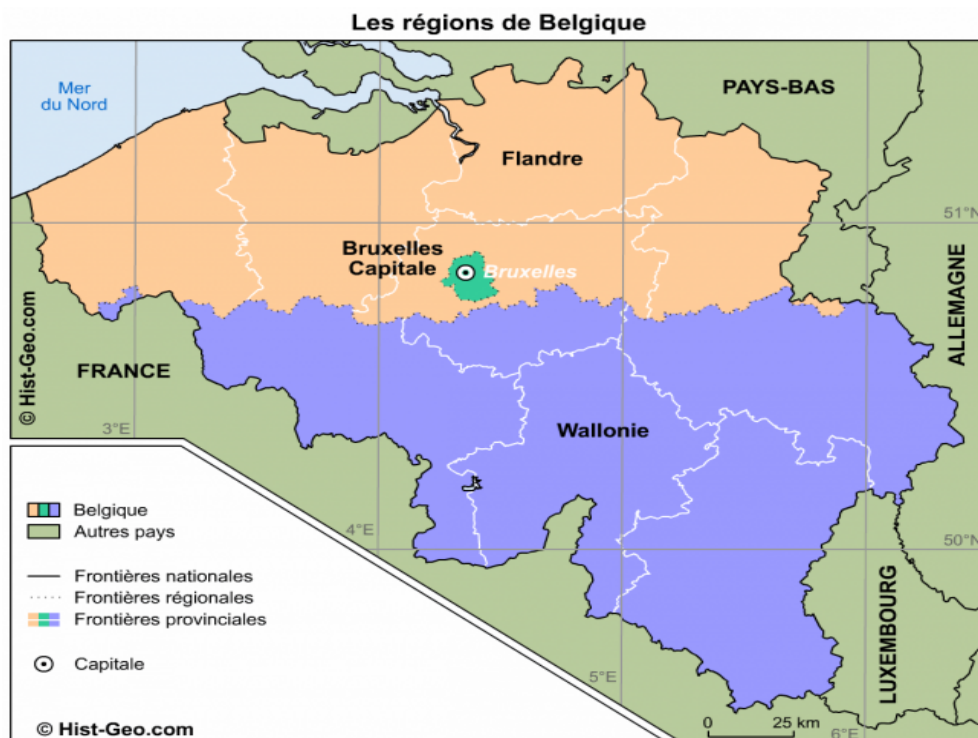
21. Věková skupina:

- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56 a více

22. Společenský status:

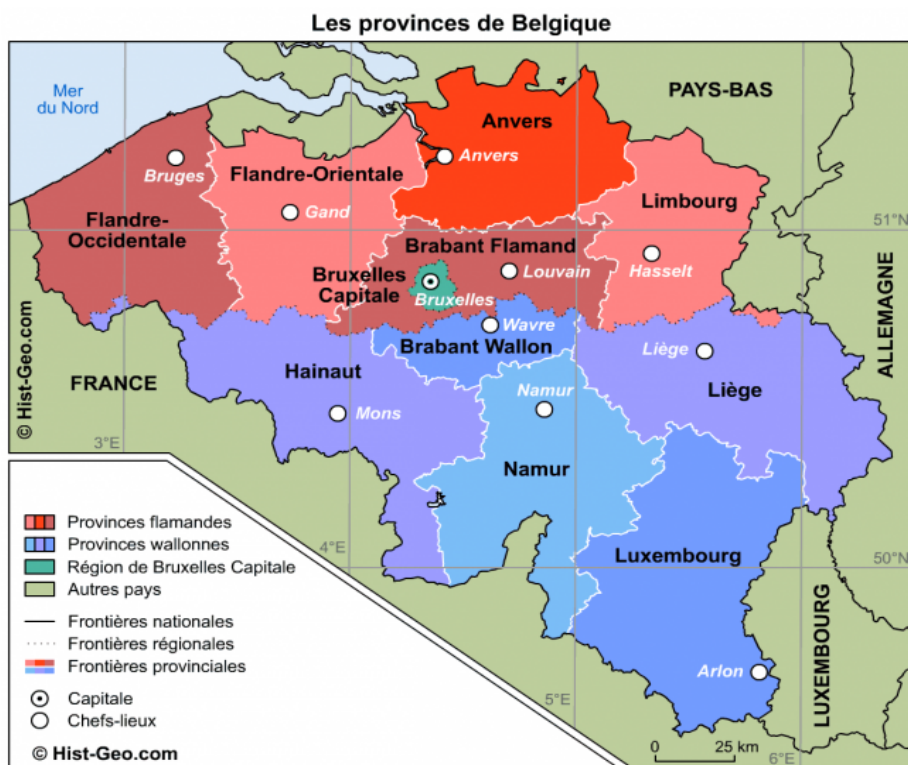
- Student
- Pracující
- Důchodce

Příloha B – Regiony v Belgii

Zdroj: <http://www.hist-geo.com/belgique/cartes/regions.php>

Příloha C – Provincie v Belgii

Zdroj: <http://www.hist-geo.com/belgique/cartes/provinces.php>

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Markéta Seidlová

Obor: Management cestovního ruchu

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Analýza cestovního ruchu v Belgii

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 66

Celkový počet stran příloh: 6

Počet titulů českých použitých zdrojů: 5

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 3

Počet internetových zdrojů: 56

Počet ostatních zdrojů: 2

Vedoucí práce: Ing. Iveta Hamarneh Ph.D.